PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 211 (7999)

TRST, petek, 10. septembra 1971

NA OTVORITVI MEDNARODNEGA VELESEJMA V BARIJU

Colombo umerjeno optimist glede položaja v Italiji

Obravnaval je tudi novosti mednarodnega položaja, ki nudijo nove zanimive možnosti

BARI, 9. — Predsednik vlade Colombo se je danes udeležil svečanosti ob otvoritvi 35. levantinskega velesejma. Kot domačin je bil navzoč prisoten tudi zunanji minister Aldo Moro.

Colombo je imel ob tej priložnosti obsežen govor, v katerem je omenil večino perečih vprašanj, ki zadevajo tako mednarodne odnose kot mednarodni gospodarski položaj, stanje v Italiji, cene, odnose v vladni koaliciji in drugo. Colombo pravi, da je položaj zelo zapleten ter da prihaja do pomembnih sprememb. V mednarodnem življenju stopamo v novo in povsem različno razdobje.

V tej zvezi je kot glavne primere navedel nove odnose, ki se ustvarjajo med evropsko skupnostjo in z njo povezavo zavezniško Ameriko z Vzhodom in s Sovjetsko zvezo. Kitajska vedno bolj sodeluje v mednarodnem življenju ter končno je treba ustvariti nov mednarodni valutni sistem. Colombo meni, da gre za dozorevanje okoliščin ter za nov položaj, kot smo bili do sedaj navajeni, da stvari ocenjujemo z vidika stanja po drugi svetovni vojni. Sedaj se ne smemo ustrašiti dejstva, da je položaj mnogo bolj zapleten, saj prav zato tudi nudi mnogo večje možnosti.

V 25 letih miru v Evropi je bil dosežen izreden napredek, katerega je spremljal stalen proces evropskega združevanja. Na Vzhodu je dinamika manjša, prav gotovo pa je prišlo do zmanjšanja napetosti in do vedno jasnejših razlik v stališčih Kitajske in Sovjetske zveze. Spopad v Aziji se torej ne vrši več med dvema blokoma, kot je to bilo 15 do 20 let od tega, temveč gre za prepletanje najrazličnejših vplivov in tudi za perspektivo, da bo možno na lažji način rešiti obstoječe vojaške spopade. Težji je položaj na Bližnjem vzhodu.

Colombo je nato dokaj obsežno obravnaval monetarno krizo in je dejal, da gre za veliko preizkušnjo, ki jo lahko prebrodimo. Na vsak način je imel ves svet mnogo od svobodne izmenjave, do katere je prišlo po drugi svetovni vojni in v katero se je po lastni odločitvi vključila tudi Italija. Valute so se svobodno izmenjale, carine so na nepomembni ravni, kar je privedlo do obsežne izmenjave in prisililo vse države, da ustvarjajo konkurenčno sposobno proizvodnjo. Temu sistemu gre zasluga, da se je narodni dohodek držav OVSE podvojil od 1953 do 1969 leta, izvoz blaga pa potrojil.

Colombo je nato obrazložil posledice deficita ameriške plačilne bilance na monetarni sistem ter v tej zvezi v določeni meri opravičeval Ameriko, da gre tudi za nekatere ukrepe, ki so jih želeli sami Evropejci. Po drugi strani pa meni, da ne bo mogoče zahtevati, da ZDA izpolnjujejo svoje obveznosti, istočasno pa da se ukvarjajo z u ravnovešenjem svoje plačilne bilance. Treba je realistično ugotoviti, da ni mogoče ohraniti velike prednosti v plačilnih bilancah drugih držav.

Colombo je nato govoril o posledicah ameriških ukrepov za Italijo. Dejal je, da se se mnogo ukvarjali z vprašanji izvoza italijanskega blaga, ter da ne gre za preveč resna vprašanja, saj znaša italijanski izvoz v ZDA samo 10 odstotkov celotnega izvoza in pri tem najbolj pomembne vrste blaga ne bodo v celoti prizadete z dodatno 10-odstotno carino, kot na primer čevlji, za katere znaša dodatna carina 4-8 odstotkov. Z izjemo avtomobilov in pisalnih strojev je vse ostalo blago, ki se ga izvaža v ZDA, izdelano v malih in srednjih industrijskih podjetjih. Zaradi tega je vlada preučila že obstoječe možnosti, da pomaga tem podjetjem.

Skupni učinek, odnosno skupne posledice, ameriških ukrepov torej niso tako pomembne. Colombo pravi, da se govori o dolarju, ki ga vsi poznamo ter da zaradi tega javno mnenje pozorno spremlja stvari. Pri tem pa se pozablja, da je obseg izmenjave z Veliko Britanijo, ali s Francijo, mnogo višji, da sta obe državi razvrednotili svoje valute in da skoro ni bilo posledic za italijanski gospodarski sistem.

Na vsak način pa je treba normalizirati mednarodno trgovinsko izmenjavo in na nov način urediti mednarodni monetarni sistem. V tej zvezi je Colombo navedel italijanske predloge v okviru EGS.

Italijanske gospodarske težave so obstajale še pred ameriškimi ukrepi in ti ukrepi torej niso zanje razlog, niti ne smejo biti opravičilo. Colombo je na kratko navedel potek dogodkov v zadnjih letih od sindikalne jeseni 1969. leta in ko se je proizvodnja zvišala samo v prvem trimesečju 1970. leta. Zadnji podatki so negativni, saj se je industrijska proizvodnja v prvih sedmih mesecih 1971. leta znižala za 3,6 odstotka v primerjavi z istim razdobjem 1970. leta. Število zaposlenih se ni zvišalo. Notranja potrošnja zastaja, pa tudi zunanja trgovina ne nudi ugodnejših perspektiv.

Colombo je nato orisal razne ukrepe vlade v zvezi z gospodarskim položajem in lanske in letošnje dekrete o konjunkturi.

Govoril je tudi o nevarnosti inflacije, ki pa je predvsem nevarnost psihološkega značaja, ker je Colombo mnenja, da ni prišlo do bistvenega zvišanja cen v zadnjih dneh. Raznim poviškom je treba namreč odšteti tudi znižanja cen, tako da je splošna raven približno enaka. V tej zvezi je Colombo odločno ugotovil, da se v sedanjem razdobju ne smejo cene zviševati ter da bo vlada ohranila vse cene, ki jih sama nadzoruje, na sedanji ravni, glede ostalih pa se bo izvajalo nadzorstvo na osnovi obstoječih zakonov.

Na mednarodnem sejmu v Bariju je prisotnih 8 tisoč 513 razstavljavcev iz 83 držav.

Predsednik vlade Colombo si v spremstvu zunanjega ministra Mora (levo) ogleduje paviljon velesejma v Bariju, ki so ga včeraj odprli. *(Telefoto ANSA)*

NA PREUREJENIH IN RAZŠIRJENIH SEJEMSKIH PROSTORIH

Tito odprl v Zagrebu 91. mednarodni velesejem

Prisotni so razstavljavci iz 55 držav - Prvič po petnajstih letih navzoči tudi LR Kitajska in Albanija - Srečanje jugoslovanskega predsednika z italijanskim ministrom Zagarijem

(Od našega dopisnika)

ZAGREB, 9. — Predsednik republike Tito je danes v navzočnosti Vladimira Bakarića, Djemala Bijedića in drugih visokih zastopnikov zvezne in republiških vlad, delegacij ljudske republike Kitajske in ZDA, gospodarskih delegacij Italije, Avstrije, Kube, Albanije in nekaterih drugih držav ter konzularnega zbora, odprl v Zagrebu 91. jesenski mednarodni velesejem, na katerem razstavlja 1.277 domačih in 5.038 inozemskih podjetij iz 55 držav, med njimi po 15 letih tudi iz Ljudske republike Kitajske in Albanije. Na preurejenih in razširjenih sejemskih prostorih je razstavljenih okrog 300.000 eksponatov, od najbolj kompliciranih naprav do blaga široke uporabe.

Zvezni tajnik za zunanjo trgovino Hadžić je v svojem priložnostnem govoru med drugim poudaril, da zagrebški velesejem vedno bolj postaja mesto, kjer se gospodarstvenikom iz Jugoslavije in drugih držav nudi možnost stalne razširitve in poglobitve poslovnega sodelovanja. Hadžić je izjavil, da bo zvezni izvršni svet tudi v bodoče sprožil ustrezne ukrepe za razširitev zunanje trgovinske izmenjave.

Pri ogledu razstavnih predmetov je v kitajskem paviljonu predsednika Tita pozdravil in mu izročil pozdrave podpredsednika LR Kitajske Tung Ti Vua in predsednika vlade Čuenlaja, kitajski minister za lahko trgovino Kuang. Tito je naprosil ministra, naj sporoči kitajskim tovarišem in ljudstvu njegove najboljše želje in se zelo pohvalno izrazil o razstavljenih predmetih.

Pri obisku italijanskega paviljona je predsednika Tita in njegovo soprogo prisrčno pozdravil minister za zunanjo trgovino Zagari.

Po ogledu sejma je Tito v izjavi novinarjem pohvalil organizacijo in razširitev sejemskih prostorov. Za tem pa je imel daljši razgovor z jugoslovanskimi gospodarstveniki, ki so ga seznanili z gospodarskim položajem in vprašanji nadaljnjega gospodarskega razvoja v Jugoslaviji. Med drugim so ga opozorili na potrebo čim hitrejše spremembe deviznega in zunanjetrgovinskega režima in izpopolnitve sistema akreditiranja izvoza. Tito se je strinjal, da bi se vprašanje deviznega zunanjetrgovinskega režima moralo čimprej rešiti. Pripomnil pa je, da se izhod iz sedanjega položaja ne bi smel iskati v upravnih ukrepih ter opozoril gospodarstvenike na velike možnosti plasmaja jugoslovanskega blaga na nekonvertibilno področje.

Popoldne pa je imel Tito daljši razgovor z italijanskim ministrom za zunanjo trgovino Zagarijem, s katerim je proučil stanje gospodarskih in drugih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Med pogovorom, ki je potekel v prijateljskem vzdušju, je bila posvečena glavna pozornost gospodarskim in denarnim vprašanjem mednarodnega značaja, ki so prišli na površje po zadnjih ameriških ukrepih. V tej zvezi je Zagari seznanil jugoslovanskega predsednika s stališčem italijanske vlade o posledicah, ki bi jih utegnil imeti sklep Washingtona. Govor je bil tudi o posledicah Nixonovih odločitev na jugoslovansko gospodarstvo: v tej zvezi je Tito izrazil resno zaskrbljenost. V pogovoru je prišla tudi do izraza potreba, da se zaščiti načelo svobodne mednarodne izmenjave, ki koristi vsem državam in predvsem državam v razvoju. Pogovora med Titom in Zagarijem so se udeležili tudi zvezni tajnik za zunanjo trgovino Muhamed Hadžić, jugoslovanski poslanik v Rimu Prica in italijanski poslanik v Beogradu Maccotta.

B. BOŽIČ

Japonska parlamentarna delegacija v Jugoslaviji

BEOGRAD, 10. — Med delegacijo japonskega parlamenta, ki je predsinočnjim prispela na obisk v Beograd in zastopstvom zvezne skupščine so se danes nadaljevali razgovori, v katerih so posebno preučili vprašanje gospodarskega sodelovanja in pri tem ugotovili, da obstajajo ugodni pogoji za razvoj industrijske kooperacije in skupnega vlaganja kapitala v mnogih gospodarskih panogah. Japonsko parlamentarno delegacijo je danes sprejel tudi predsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović, ki je podrobno seznanil svoje goste z nadaljnjim političnim in gospodarskim razvojem Jugoslavije.

RIM, 9. — Danes je prispel v Rim načelnik generalnega štaba ZDA gen. Westmoreland.

NIXONOV GOVOR NA SKUPNI SEJI OBEH ZBORNIC

Večjo pozornost koristim ZDA

Nixon je zagovarjal svoje gospodarske in finančne ukrepe ter predočil svetu, da ZDA v povojnih letih niso varčevale s pomočjo drugim državam

WASHINGTON, 9. — Nixon je danes na skupni seji obeh zbornic v svojem govoru o notranjem in svetovnem gospodarskem položaju odločno zagovarjal denarne, davčne in gospodarske ukrepe, ki jih je sprejel 15. avgusta in ki so povzročili «potres» na mednarodnem denarnem področju. V govoru je obljubil, da bo zamrznjenje cen in plač trajalo do 13. novembra, kot je napovedal, da pa bodo ta ukrep nadomestili z novim stabilizacijskim ustrojem. Predsednik je glede tega dejal, da bodo z novo protikonjunkturno strategijo na nov in pogumen način reševali notranja gospodarska vprašanja.

Nato je govoril o ciljih svoje nove gospodarske politike: doseči skupno 100 milijonov delovnih mest v prihodnjih desetih letih. (Sedaj je v ZDA 80 milijonov oseb v delovnem razmerju). Pri tem je predsednik dejal, da ta cilj narekuje potreba, da se je treba pripraviti na novo dobo življenja v mednarodnih gospodarskih odnosih, kjer se je sedaj položaj gospodarske moči temeljito spremenil, ter sprejeti «nov izziv našemu vodilnemu položaju in naši življenjski ravni».

Potem ko je potrdil senatorjem in poslancem, da bo sedanje zamrznjenje cen in plač gotovo prenehalo 13. novembra, je Nixon izjavil: «Kljub temu želim zagotoviti kongresu in ameriškemu narodu, da ko bo ta prvi, začasni in potrebni strogi ukrep prenehal bomo storili potrebne korake, da preprečimo, da bi Ameriko vnovič napadel virus nezadržne inflacije. Stabilizacijski ustroj plač in cen, ki bo sledil sedanjemu zamrznjenju, bo zahteval največje sodelovanje ne samo med izvršno in zakonodajno oblastjo, temveč tudi vseh Američanov.

Treba bo z zakonom vnesti točna navodila, ki bodo določala najvišje meje uskladitve plač, doseženih na pogajanjih za obnovo delovnih pogodb, skladno z najvišjim povišanjem cen nekaterih ključnih surovin, v okviru določenega obdobja.»

Nixon je zatem pozval kongres naj čimprej odobri program davčnih razbremenitev. S tem ukrepom, meni Nixon, bo možno ustvariti pol milijona novih delovnih mest pred koncem prihodnjega leta.

Kot je znano, so zlasti sindikati ostro kritizirali novo Nixonovo davčno politiko, ki bo, po njihovih trditvah, napolnila blagajne veleindustrijcev in ne bo ničesar prispevala v boju proti brezposelnosti, še manj pa proti inflakciji.

Glede 20 milijonov novih delovnih mest v prihodnjem desetletju, je ameriški predsednik ta dosežek podredil novemu davčnemu ustroju in zadevnemu načrtu, ki ga bo Nixon predložil v obravnavo in odobritev kongresu na prihodnjem zasedanju.

Ko je govoril o mednarodnih zapletljajih, ki jih je povzročila njegova nova gospodarska, davčna in denarna politika, Nixon ni pozabil pri tem zabrenkati tudi na nacionalistično struno. Opozoril je svet, da ZDA v četrt stoletju po drugi svetovni vojni niso varčevale s pomočjo ostalemu svetu, ki se je znašel v težavah in so radodarno dale vse, kar so mogle, da so pomagale doseči ostalim državam gospodarsko blaginjo. Pri tem je dobesedno izjavil: «V prihodnjih letih bomo še naprej ostali dobra in radodarna država, toda prišel je čas, da posvetimo večjo pozornost koristim Amerike.»

V zagovoru svoje nove gospodarske politike se je predsednik Nixon dotaknil tudi vojne v Vietnamu. Naglasil je, da vietnamska vojna gre h koncu in da ZDA prehajajo v novo obdobje mirne kompetitivnosti, ki bo zahtevalo žrtve in pobude, da ZDA ohranijo prvenstveno vlogo. Zatem je dejal, da bo treba narediti največji napor na tehnološkem področju, «da se bomo spoprijeli v boju za mir».

Čeprav Nixon ni hotel pred senatorji in poslanci vnaprej govoriti o podrobnosti nadzornega sistema «drugega obdobja» strategije za povečanje proizvodnje, zaviranje inflacije in ozdravitev plačilne bilance, je v svojem govoru zagotovil, da bodo vsi ukrepi, ki jih bodo sprejeli po 13. novembru, začasni. «To bo nova prehodna postaja — je poudaril Nixon — na poti svobodnih tržišč in svobodnih kolektivnih pogajanj, v novih cvetočih pogojih brez vojne».

Med ploskanjem članov obeh zbornic njegove stranke in tišino demokratske večine, je predsednik zaključil: «Kot rezultat obširne pobude zunanje politike mislim, da medtem ko Amerika vodi h koncu najtežjo vojno svoje zgodovine, lahko z zaupanjem gledamo na bodočo generacijo miru. Danes vpraša obe stranki za podporo v boju za mir».

V BELFASTU IN LONDONDERRYJU IZREDNO NAPETO

ŠE DVE SMRTNI ŽRTVI SPOPADOV V ULSTRU

Londonski parlament bo na izredni seji razpravljal o položaju v Severni Irski

BELFAST, 9. — Še en britanski vojak je danes zgubil življenje v Severni Irski: to je že 101. žrtev po avgustu 1969, ko je izbruhnila ulstrska kriza. 29-letni stotnik David Stewardson je bil ubit, ko je skušal odstraniti zažigalno vrvico na neki bombi, ki so jo našli v Castlerobinu, samo nekaj kilometrov od Belfasta. Bomba mu je eksplodirala v rokah ter ranila še dva vojaka, medtem ko je stotnik umrl, ko so ga spremljali v bolnišnico.

Tudi v drugih ulstrskih mestih, predvsem pa v Londonderryju, je prišlo danes do novih incidentov, predvsem pa so ostrostrelci okrepili svoje napade na britanske vojake. Kljub temu pa ni bilo zaostritve, ki so jo opazovalci pričakovali, potem ko je zapadlo premirje, ki ga je proglasila IRA.

Britanska vlada je medtem sprejela zahtevo laburistične opozicije in sklenila sklicati parlament na izredni seji, na kateri naj bi razpravljali o položaju v Severni Irski. Spodnji dom bo zasedal 22. in 23. septembra, zgornji dom pa samo en dan, 22. septembra.

Predstavniku irske republikanske armade Jacku Cahillu, ki je bil namenjen na turnejo po ZDA, so ameriške oblasti odrekle vstopno vizo. Cahill, ki je že nekaj dni čakal v New Yorku, se je moral vkrcati na letalo ter se vrniti v Dublin. Tu pa so ga policijske oblasti ustavile in odvedle na policijsko postajo «na zasliševanje». Dublinske oblasti so sporočile, da so Cahilla ustavili na podlagi izrednega zakona proti terorizmu. Neki funkcionar je izjavil, da je Cahill «osumljen, da pripada tajni organizaciji». Po irskem zakonu bodo voditelja irske republikanske armade lahko 24 ur zadržali na policijski postaji, nato pa ga bodo morali ali osvoboditi, ali pa prijaviti sodnim oblastem. Kot je znano, je IRA v Irski republiki formalno prepovedana, dejansko pa uživa skoraj neomejeno akcijsko svobodo.

Pozno zvečer so neredi povzročili še drugo žrtev: oklepno vozilo britanske vojske je v Londonderryju povozilo triletnega otroka, ki je med prevozom v bolnišnico podlegel poškodbam. Takoj po incidentu so prebivalci tega področja postavili barikade ter s kamenjem in molotovkami napadli britanske vojake. V trenutku, ko poročamo, je položaj izredno napet, v Londonderry pa prihajajo nove vojaške okrepitve.

V Beogradu mednarodni kongres za prazgodovino

BEOGRAD, 10. — V navzočnosti člana predsedstva SFRJ Mitja Ribičiča, predsednika srbske akademije znanosti in umetnosti Velibora Gligoriča in okrog 900 udeležencev iz 50 držav se je danes pričel v Beogradu 8. mednarodni kongres za prazgodovino. Pokrovitelj kongresa Mitja Ribičič je udeležencem zaželel dobrodošlico in plodno delo na strokovnem področju ter izrazil željo, da bi kongres prispeval k nadaljnji krepitvi stikov med narodi in državami na svetu.

Proslava osvoboditve v Bolgariji

SOFIJA, 9. — V Bolgariji so danes svečano proslavili 27. obletnico, ko jih je osvobodila sovjetska armada. Po vsej državi so nalepili plakate z gesli o lojalnosti do Sovjetske zveze. Dopoldne je bila v Sofiji množična manifestacija, katere se je udeležilo preko 100.000 prebivalcev glavnega mesta.

INTENZIVNI DIPLOMATSKI STIKI V BEOGRADU

Zunanji minister Peruja na obisku v Jugoslaviji

Koristni pogovori s predstavnikom grške vlade

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 9. — Zastopnik zveznega tajništva za zunanje zadeve Dragoljub Vujica je na današnji tiskovni konferenci izrazil prepričanje, da bo obisk zunanjega ministra Peruja generala Mercada Jarrina, ki je danes v spremstvu svojih sodelavcev prispel na uradni obisk v Beograd, potekal v ozračju prijateljstva, odkritosti in medsebojnega razumevanja ter prispeval k nadaljnjemu ugodnemu razvoju prijateljskih odnosov med obema državama. «Upamo, da bo obisk ploden in da bo utrdil prijateljske stike med narodi Jugoslavije in Peruja», je izjavil tudi sam zunanji minister Jarrin ob prihodu v Beograd. Ko je med drugim poudaril, da imata obe državi zelo podobna stališča v borbi proti vsem oblikam blokovske dominacije. Jarrin je izrazil tudi zadovoljstvo nad dosedanjim sodelovanjem obeh prijateljskih in neuvrščenih držav.

Na vprašanje novinarjev, kako so potekali razgovori Tepavac - Palamas, je Vujica dejal, da so v razgovorih izmenjali misli o mednarodnem položaju, posebno o položaju na Balkanu in Sredozemlju in o vseh odprtih dvostranskih vprašanjih. Konstruktivna izmenjava misli je nudila možnost tudi za obravnavo tako imenovanega makedonskega kompleksa. Pri tem sta obe strani prikazali svoja stališča. Razgovori, ki so bili po zagotovitvi Vujice navdihnjeni z realizmom, so potekali v prijateljskem in zelo odkritem ozračju in prispevali k napredku jugoslovansko - grških odnosov in pozitivnemu razvoju položaja na Balkanu in v Evropi.

Po podpisu sporazuma o Berlinu, po mišljenju zastopnika zveznega tajništva, ne bi smelo biti več nobenih ovir za aktivno pripravo konference, na kateri naj bi sodelovale vse evropske države, ZDA in Kanada. Dragoljub Vujica je potrdil vest, da sta se jugoslovanska vlada in Demokratična republika Koreja dogovorili, da izmenjata veleposlanike, kar bo po mišljenju zastopnika zveznega tajništva omogočilo še bolj vsestranske odnose in sodelovanje na političnem, gospodarskem in drugih področjih. Na kraju konference je Vujica v zvezi z letno skupščino mednarodnega monetarnega sklada, ki bo od 27. septembra do 1. oktobra v Washingtonu, dejal, da se bo jugoslovanska delegacija na zasedanju zavzemala za to, da se v formuliranju monetarne politike v polni meri upoštevajo tudi interesi držav v razvoju, kar se doslej ni dogajalo.

B. B.

Predsednik zahodnonemške socialdemokratske stranke Herbert Wehner je prispel za nekaj dni na obisk v Slovenijo. V sredo je v Zagrebu sprejel Wehnerja predsednik Tito. Na sliki Wehner (levo) v pogovoru z jugoslovanskim veleposlanikom v Bonnu Čačinovićem

NEPRIČAKOVANO PREKINILI RAZGOVORE V BERLINU

Novi spori glede besedila med predstavniki obeh Nemčij

Končno so vendarle sporočili, da se bodo razgovori nadaljevali prihodnji teden - Pismo Stopha zahodnim zaveznikom in Honeckerja Brežnjevu

BONN, 9. — Razgovore med predstavniki obeh Nemčij o Berlinu so danes nepričakovano prekinili, ker je očitno prišlo do novih težav v zvezi z besedilom, oziroma nemškim prevodom, sporazuma med štirimi veleposlaniki. Gre za dva razgovora: med svetnikom Bahrom za Zahodno in Kohlom za Vzhodno Nemčijo ter podtajnikoma Muellerjem za zahodni in Kohrtom za vzhodni Berlin. V obeh primerih so predvidevali, da bo razgovor trajal ves dan in morda tudi jutri, so ga pa nepričakovano hitro prekinili.

Razgovori so se pričeli dopoldne v vzhodnem Berlinu in so se kmalu prekinili, nakar je Bahr prispel v zahodni del Berlina, od tam telefonsko poklical Bonn, se vrnil v vzhodni Berlin ter se nato tudi v zelo kratkem času vrnil.

Po zaključku sploh niso sporočili, če se bodo razgovori nadaljevali, kasneje pa je bilo izdano uradno sporočilo, da se bosta obe delegaciji ponovno sestali 14. septembra.

Pogajanja se torej niso prekinila in se bodo nadaljevala, vendar pa vse kaže, da obstajajo resne težave. Kasneje se je izvedelo, da gre v resnici za prevod. Vzhodna Nemčija namreč vztraja na svojem prevodu, ki ga je dan po sprejetju sporazuma objavilo glasilo vzhodnonemške partije «Neues Deutschland» in ki je v preko sto primerih drugačno od besedila, ki so ga izdelali štirje podpisniki po dolgih in težavnih pogajanjih, zaradi katerih je prišlo tudi z enodnevno zamudo do parafiranja sporazuma.

Kot primer take razlike navajajo med zahodnim Berlinom in Zvezno nemško republiko, za kar se v angleškem izvirniku uporablja izraz «ties» in kar je četverica v nemščino prevedla «bindungen» (veza), po vzhodnonemški verziji pa gre za prevod «verbindungen» (po vezava).

Predsednik vlade Nemške demokratične republike Willy Stoph je naslovil na Nixona, Pompidouja in Heatha pismo, v katerem izraža zadovoljstvo z berlinskim sporazumom ter podčrtuje, da predstavlja sporazum pomemben prispevek k utrditvi miru in pomirjenja v Evropi. Stoph pravi, da gre za korak naprej v smeri reševanja evropskih in drugih mednarodnih vprašanj. Podobno pismo je Stoph poslal pred dvema dnevoma Kosiginu.

Tajnik vzhodnonemške partije Honecker pa je poslal pismo Brežnjevu, v katerem pravi, da bo vzhodna Nemčija naredila «vse napore», da prispeva k «pozitivnemu zaključku» pogajanj med obema Nemčijama. V pismu se nadalje zahvaljuje SZ, ki je «odločno podpirala» interese «in suverene pravice» Nemške demokratične republike ter hvali «aktivna in plodna posvetovanja» med obema državama, ki so spremljala celotna štiristranska pogajanja o Berlinu.

RIM, 9. — Colombo je sinoči predsedoval sestanku, na katerem so obravnavali ukrepe, da se preprečijo številni gozdni požari, ki uničujejo gozdno bogastvo. Govorili so tudi o večji zaščiti umetnin, da se preprečijo kraje in da se ugotove odgovornosti za zaščito.

AMERIŠKO - JAPONSKI POGOVORI

Spor okrog dodatnega davka na uvoz v ZDA

WASHINGTON, 9. — Tu so se začeli pogovori med ministrsko delegacijo ZDA in ministrsko delegacijo Japonske, ki jima načeljujeta zunanja ministra Rogers in Fukuda. Na sestanku je Rogers izjavil, da bodo ZDA omejile 10-odstotni davek na uvoz potem, ko bodo ZDA dosegle zadovoljiv sporazum z glavnimi trgovinskimi partnerji.

Pred sestankom je japonski zunanji minister na tiskovni konferenci poudaril, da obstajajo spori na gospodarskem področju, ki lahko imajo resne posledice tudi na trdno ameriško - japonsko prijateljstvo, če se bodo nadaljevali. Ti dve stališči, ugotavljajo politični opazovalci v Washingtonu, dokazujeta, da na sedanjem ameriško - japonskem srečanju bodo težko prišli do kakega dogovora o sporu okrog trgovinske izmenjave in valutnih vprašanj med obema državama.

Kot poročajo dobro obveščeni krogi, je Rogers zahteval od japonske delegacije ovrednotenje jena in odpravo nekaterih omejitev ameriškega izvoza na Japonsko. Po drugi strani pa je Fukuda zahteval ukinitev ameriškega dodatnega davka na uvoz in poudaril, da ta davek lahko povzroči ustanovitev «gospodarskih blokov podobnim tistim, ki so obstajali pred drugo svetovno vojno», kar bi spravilo v nevarnost celoten svoboden sistem trgovinskih izmenjav. Poleg tega je Fukuda danes izjavil, da če bo ameriški dodatni davek na uvoz ostal še dlje časa v veljavi, obstaja nevarnost, da bodo druge države sprejele zadevne protiukrepe.

TRST - SEDEŽ POMEMBNE ZNANSTVENE DEJAVNOSTI

Tržačan prof. Pietro Valdoni odprl «XXV. zdravniške dneve»

Deželni odbornik za zdravstvo podelil zlati kolajni dr. Tagliaferru in prof. Valdoniju - Referati Braumwalda in Maserija - Popoldne okrogla miza o koronarnih boleznih - Danes sprejem pri predsedniku pokrajine

S podelitvijo nagrad 14 zdravnikom, ki so se v zadnjem obdobju posebno izkazali, se je včeraj v Avditoriju začelo mednarodno zdravniško srečanje, imenovano «Tržaški zdravniški dnevi». Gre za jubilejno prireditev, saj je letošnja že 25. po vrsti.

Kongres je odprl prof. Tagliaferro, eden od pobudnikov teh dnevov. Za njim so govorili še drugi člani častnega odbora in sicer: rektor tržaške univerze, prof. Agostino Origone, predsednik združenih bolnišnic odv. Morgera, župan ing. Marcello Spaccini, predsednik pokrajinskega sveta dr. Michele Zanetti ter deželni odbornik za zdravstvo odv. Devetag. Dokaj zanimiv je bil pozdravni nagovor predsednika pokrajine Zanettija, ki je na kratko orisal položaj zdravnika v današnjem svetu in v današnji družbi. Omenil je tudi problem splošne zdravstvene oskrbe, ki v Italiji nikakor ni zadovoljiva.

Ob koncu svojega posega je odv. Devetag izročil prof. Tagliaferru spominsko kolajno za njegova prizadevanja za uspeh prireditve ter prof. Valdoniju za njegove znanstvene zasluge. Valdoniju je obenem izročil tudi spominsko darilo, ki bi ga moral prejeti ob kongresu o vaskularni kirurgiji, ki je bil pred časom v Trstu in katerega se ni mogel udeležiti.

Znanstveni del kongresa se je začel s posegom prof. Pietra Valdonija, ki je poudaril, da so dosežki moderne kirurgije omogočili velik napredek znanosti. Danes je mogoče izključiti srce iz splošnega krvnega obtoka ter ga nadomestiti s posebno napravo. Tako so mogoče najdrznejše operacije na srčni mišici. V nekaterih primerih je celo mogoče ustaviti utripanje srca in tako odpreti bolne ali zamašene arterije ter odpraviti vzrok zamašitve. Orisal je tudi več načinov, s katerimi lahko nadomestimo bolni del žile, tako z umetno, kot z biološko protezo. Te operacije pa zahtevajo sodelovanje na najvišji ravni med radiologom, ki mora z gotovostjo ugotoviti, kje je poškodba, med kardiologom, ki bo skrbel za pacienta pred operacijskim posegom in po njem ter končno mora biti prisoten tudi specialist za izventelesni krvni obtok.

Valdoni se je potem zadržal ob vprašanju, ki bo na dnevnem redu danes, se pravi pri «pace-makerjih», v bistvu majhnih električnih baterijah, ki pošiljajo električne impulze srcu, katerim sledi krčenje srčne mišice. Omenil je tudi zamenjavo srčnih zaklopk z umetnimi organi iz tantalija ali iz plastičnih mas. Poudaril je, da ne gre več za vprašanje, ali je zamenjava umestna ali ne, temveč samo za problem izbire materiala, saj je umetnih organov že zelo mnogo in so vsi na visoki funkcionalni ravni.

Govoril je nato prof. Eugene Braunwald iz National Heart Instituta, ki je obdelal temo «Fiziologija koronarnega obtoka». Med drugim je dejal, da je koronarni obtok odvisen od več faktorjev, tako kemičnih, kot živčnih in fizikalnih ter od porabe kisika. Ugotovil je, da je med kemičnimi agensi zelo pomemben adenozin, ki povzroča razširjenje krvnih žil, posebno kar zadeva periferno ožilje ter s tem povzroča povečanje krvnega tlaka v koronarkah.

Za njim je govoril prof. Maseri iz Pise o koronarnem toku. Omenil je tudi nekatere metode, s katerimi merijo celoten koronarni tok in koronarni tok na gram živega tkiva. Ugotovil je, da je sprememba v koronarnem toku po večini odvisna od poškodbe miokardija.

Popoldne je bila na sporedu okrogla miza o temi «Diagnostika in terapija koronarnih bolezni». Razprave so se udeležili znani italijanski znanstveniki, med katerimi naj omenimo Marchettija, Realeja, Dal Paluja, jutranjega poročevalca Braunwalda, Parižana Scebata ter Favalora. Sledila je zanimiva diskusija.

Danes je na sporedu okrogla miza o «pace-makerjih», ki so jo pripravili s sodelovanjem nekaterih farmacevtskih tvrdk. Moderator bo prof. Puddu iz Rima. Popoldne bodo še druga predavanja in predvajanje znanstvenih filmov. Zvečer bo dr. Michele Zanetti priredil za udeležence «XXV. tržaških zdravniških dnevov» sprejem.

Včeraj popoldne je odpotoval v naše mesto novi prefekt dr. Nicolò Abbrescia, ki zamenjuje upokojenega prefekta Cappellinija. Novi prefekt bo danes dopoldne ob 10. uri položil venec k spomeniku pri Sv. Justu

Zaključena stavka v občinski klavnici

Včeraj se je zaključila stavka uslužbencev občinske klavnice. Občina je namreč poslala stavkajoči kategoriji pismo, v katerem zagotavlja, da bo obravnavala vse probleme delavcev in preusmerila ves promet mesa v občinsko klavnico.

Deželni odbornik za zdravstvo dr. Devetag izroča prof. Valdoniju spominsko kolajno

KRAŠKI TEDEN SE BLIŽA KONCU

Včeraj veselo razpoloženje na fantovščini in dekliščini

Danes razprave strokovnjakov o kmetijstvu in nastop pevskega zbora

Čeprav je bilo nekoliko hladno, je bilo sinoči v Repnu in na Colu veselo razpoloženje in precej gostov, katerim so všeč prireditve v okviru Kraškega tedna in prijetno domače vzdušje pri obnavljanju starih običajev in navad. Sinoči sta se namreč poslovila od samskega stanu ženin Emil Škabar s Cola in nevesta Majda Briščik od Briščikov, ki si bosta v nedeljo v farni cerkvi na Repentabru obljubila večno zvestobo.

Po stari navadi so se okrog ženina zbrali domači fantje v gostilni v Repnu, nevesta pa je bila z dekleti v gostilni na Colu. Mnogo vaščanov in mesčanov je prišlo nalašč v gostilno, da so videli ženina in nevesto, jima zaželeli vse najboljše, ali pa ju hudomušno opozarjali, naj dobro premislita, dokler je še čas. Vse kaže, da ju niso «pretentali», ali preplašili. Gotovo je, da bo v nedeljo ohcet, in to kraška ohcet. Tudi vreme je bilo malo bolj naklonjeno in ni deževalo, kot predvčerajšnjim. Za mlade in odrasle plesalce, ki so se vrteli na trgu v Repnu ob zvokih orkestra Kras, pa ni bilo hudo, saj so se kmalu segreli.

Dekleta in nevesta so bile nekaj časa same, pa se niso dolgočasile; nekaj so pripriznile in zalile, potem pa zapele narodne, seveda predvsem ljubezenske pesmi. Okrog neveste so se zbrale dekleta s Cola, iz Repna in od Briščikov. Nevesti so podarile šope nageljnov, srebrn okvir za fotografijo in srebrn servis za kavo. Potem so prišli člani pevskega zbora «Srečko Kumar» in so jim zapeli nekaj narodnih ter napili na zdravje sedanje in bodočih nevest. Še bodo ohceti na Krasu, saj je bilo za omizjem kar 24 brhkih deklet. Ob strani so sedele, gledale in komentirale domače žene in none. Lepo je biti mlad. Blagor njim, ki so mlade in brez skrbi, so pravile; pa ne iz navoščljivosti.

Najprej so pevci zapeli v gostilni v Repnu ženinu in njegovim prijateljem. Nazdravili so in nato so šli k dekletom. Potem pa so vsi prišli na ples v Repen.

V gostilnah je bilo polno gostov; zlasti v gostilni Škabar, kjer so včeraj stregli z domačimi specialitetami. Vse jim je šlo v slast, posebno pa kuhani struklji. Precej gostov je bilo tudi v osmicah.

V okviru gastronomskega tekmovanja bo danes na vrsti gostilna Leban v Bazovici. V Repnu bodo resne razprave o vprašanjih kmetijstva na Krasu, zvečer pa nastop pevskega zbora «S. Kumar» na dvorišču «Kraške hiše».

Posebni avtobusi za Kraško ohcet

Avtobusno podjetje «La Carsica» bo za Kraško ohcet v nedeljo, 12. septembra 1971 poskrbelo za naslednje izredne avtobusne vožnje.

Odhodi iz Trsta na Repentabor - Veliki Repen: ob 8.30, 9.30, 10.30, 14., 15., 16. in 17.

Odhodi z avtobusne postaje na Trgu Libertà.

Odhodi iz Velikega Repna proti Trstu: ob 12., 13., 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 20.30 21.30.

Odhodi s Proseka proti Velikemu Repnu in Repentabru: ob 9. 10.10, 11.20, 14.20, 15.10, 16., 16.50, 17.40, 18.30.

Odhodi iz Velikega Repna proti Proseku: ob 12. 13., 17.15, 18.05, 18.55, 19.45, 20.15, 21.25.

Odhodi z Opčin v Veliki Repen: ob 9.10, 9.40, 10.20, 10.50 11.30. Od 14.20 do 18. približno vsake pol ure.

Odhodi iz Velikega Repna proti Opčinam: ob 12., 13. in nato od 14.30 do 21.30 vsake pol ure.

Darila kraškemu paru

Kot vsako leto, tako je tudi letošnji kraški par, ki se bo poročil prihodnjo nedeljo na kraški ohceti, deležen številnih daril. Doslej so prispevali.

Občina Repentabor — Narodno nošo za nevesto
Slovenska kulturno - gospodarska zveza — Narodno nošo za ženina
Trgovina Malalan — Čevlje za obe noši
Zadruga Naš Kras — Poročna prstana
Cvetličarna Švagelj — Poročni venček za nevesto
Potovalni urad Aurora — Enotedensko poročno potovanje
Zlatarna Malalan — Zlato broško
Trgovina Škabar — 15 kg konfetov
Hranilnica in posojilnica na Opčinah — Darilo v vrednosti 25.000 lir
ZTT — Enoletno naročnino na Primorski dnevnik
Foto Egon — Album za fotografije in okvir
Pekarna Čok — Svatovski kolač
Tržaška knjigarna — Zbirko slovenskih leposlovnih knjig
«Kozmetika 90», Opčine — razne kozmetične preparate.
Agro Sosič, Opčine — bon v vrednosti 10.000 lir.
Občina Zgonik — zlato verigo za narodno nošo.
Občina Dolina — zlato starinsko uro za narodno nošo.
Tržaška kreditna banka hranilno knjižico s položeno vlogo 25.000 lir.
Kmečka zveza — 100 litrov domačega vina za svate.
Manufakturna trgovina Ulian, Opčine — namizni prt.
Repentabrske žene v narodnih nošah — zlat prstan za nevesto.
Dušan Milič, Zagradec štev 2, poklanja 25 steklenic vina za «Kraško ohcet».

Kdor želi še kaj darovati, naj to sporoči na uredništvo Primorskega dnevnika, telefon: 93-808.

Prometni ukrepi

Po odprtju odseka Ulice Tor S. Piero na križišču z Miramarskim drev. na strani hišnega bloka INCIS, je tržaški župan Spaccini uvedel enosmerni promet na stranskem odseku Miramarskega drevoreda od hišne številke 37 do številke 47 in je odredil uvedbo parkirnega prostora na pločnikih istega cestnega odseka. Župan je tudi prepovedal ustavljanje vsem vozilom na strani sodih hišnih številk odseka Ulice Tor S. Piero, ki gre od hišne številke 30 do številke 38 ter je ukinil enosmerni promet na obe ulici od križišča z Ulico Giacinti do hišne številke 38.

Pripornica iz Koronea je vsaj tri ure ležala mrtva na dvorišču

Truplo nesrečne Darinke Jovanović-Vuković, jugoslovanske državljanke iz Beograda, ki je v torek ponoči med poskusom pobega iz Koronea strmoglavila z višine petnajstih metrov, je ležalo med grmičevjem notranjega dvorišča tržaškega zapora, vsaj tri ali štiri ure.

Tako so ugotovili preiskovalci, ki so včeraj malo pred poldnevom sporočili izid nekroskopičnega pregleda trupla namestniku državnega pravdnika dr. Borracettiju, ki vodi preiskavo. Kot znano, so žensko s prebito lobanjo našli šele ob 8. uri zjutraj.

Kako je pripornica dosegla pralnico zapora v zadnjem nadstropju Koronea? Kako ji je sploh uspelo krožiti tako svobodno po kar dveh stopniščih, iti skozi dvoje vrat in odpreti ograjna vrata? To so še nerešena vprašanja, na katera bodo preiskovalci, agenti letečega oddelka pod vodstvom majorja Morandinija, morali odgovoriti po zaključku preiskave..

Včeraj je major Morandini zaslišal vrsto prič, od sester v Koroneu pa vse do nekaterih zapornic, ki so se v zadnjem času družile z Vukovičevo, in do paznikov. Odgovor je bil eden in isti: veliko začudenje, nedoumljivost, skratka nič tako otipljivega, kar bi lahko pojasnilo vsaj eno od bistvenih odprtih vprašanj — namreč zunanjo ali notranjo pomoč pri poskusu pobega pripornice. Vsekakor pa se zdi, da se je Vukovićeva, še preden jo je nuna zagledala spečo v celici, že podala v sobo s televizijskim sprejemnikom, od tu pa naj bi ji uspelo priti do pralnice. Nuna naj bi tedaj takoj pri prvem, kot pri zadnjem obhodu videla le «spečo» lutko. To pa pomeni, da je pripornica na poti v pralnico naletela le na dvoje zaprek, in ne več na tri, kot se je sprva domnevalo. Prva zapreka pa naj bi bila prav zunanja ključavnica na vratih celice, ki jo je od znotraj skoraj nemogoče odpreti, vsaj brez vlomilskega orodja.

OSTALE VESTI NA ŠESTI STRANI

PO ZAVRNITVI DELODAJALČEVE PROTIPONUDBE

V tovarni Fiat-Grandi traja razčlenjena stavka

V ponedeljek sestanek tovarniškega sveta - Stavka v tovarni Peletra

Delavci tovarne Fiat-Grandi so na skupščini soglasno zavrnili protiponudbo delodajalcev in sklenili, da bodo nadaljevali z razčlenjeno stavko. Zato so včeraj zapustili tovarno ob 15 uri.

Kot smo že poročali, je nastal spor med delavci in delodajalci zaradi razdeljevanja nagrad. Uslužbenci so zahtevali letno nagrado v znesku 78.000 lir in mesečno nagrado 12.000 lir kot dopolnilo k plači, podjetje pa je ponudilo letno nagrado 53.000 lir in si je pridržalo pravico, da določi znesek mesečne nagrade in katerim delavcem jo podeli.

Ker ta ponudba ni zadovoljila delavcev, so tudi včeraj stavkali in verjetno bodo nadaljevali z agitacijami tudi prihodnji teden. V ponedeljek se bo sestal tovarniški svet, ki bo odločal o nadaljnjem načinu borbe.

Včeraj so proglasili dveurno stavko tudi delavci tovarne Telettra, ker je uprava prekinila pogajanja. Predvčerajšnjim so se namreč sestali v Milanu na sedežu Assolombarde, predstavniki delavcev tržaške in milanske tovarne ter delodajalci. Uprava je sprejela pogajanja, toda je zahtevala, da jih vodijo samo pokrajinski sindikalni voditelji, ne pa tudi predstavniki tovarniških svetov. Sindikalisti seveda niso sprejeli te zahteve in zato so delodajalci prekinili pogajanja. Zaradi tega so včeraj delavci milanske in tržaške tovarne proglasili stavko. Stavka v Trstu je zelo dobro uspela, saj se je udeležilo skoraj 100% zaposlenih. Na enotni skupščini so uslužbenci sklenili, da počakajo do ponedeljka na odgovor uprave. Če se delodajalci ne bodo do tedaj odzvali, se bodo delavci znova sestali, da se pogovorijo, kaj naj ukrenejo za uveljavitev svojih pravic.

KRAŠKI TEDEN

Danes v repentabrski občini: ob 9.30 jugoslovansko-italijansko študijsko srečanje na temo: «Kmetijstvo na Krasu».

Ob 20.30 koncert pevskega zbora «Srečko Kumar» na dvorišču Kraške hiše. Pevovodja Mirko Guštin.

Gastronomski natečaj

Gostilna Leban v Bazovici bo danes predstavila naslednja kraška jedila: domač pršut — goveja juha z domačimi rezanci, ječmen in fižol, krompirjevi cmoki s kokošjo omako — kuhana govedina in kokoš s hrenovo omako, svinjski golaž z ajdovo polento, svinjske in telečje brzole, kokošji žvacet s krompirjevimi cmoki, domač pohan piščanec, jajčna frtala s pršutom in polento — krompir v kozici, radič in fižol — orehovi štruklji z maslom in drobtinami, štravbe.

OD 16. DO 25. SEPTEMBRA

NA BLEDU SEMINAR ZA SLOVENSKE ŠOLNIKE

Udeležilo se ga bo 30 profesorjev in učiteljev s Tržaškega

Tudi letos, pred začetkom novega šolskega leta, bo na Bledu od 16. do 25. septembra seminar za slovenske šolnike s Tržaškega. Za seminar je bilo izbranih 15 profesorjev srednjih in višjih srednjih šol ter 15 učiteljev. Seminar bo v hotelu Jelovica, kamor bodo šolniki prispeli že 15. septembra popoldne, predavanja pa se bodo začela 16. septembra popoldne.

Seminarja se bodo udeležili profesorji: Laura Abrami, Josip Seražin, Janko Jež, Valerija Glavič vd. Venuti, Vladimir Turina, Edmund Žetko, Vida Bitežnik, Nevija Di Lenardo, Elizabeta Ban, Eva Martelanc roj.Zniderščič, Alenčica Salvi roj. Košutnik, Edvarda Puntar, Neva Godini, Barbara Gruden in Marija Pertot.

Učitelji pa so: Pavel Bajc, Viktorija Scocchi, Celestina Gulin, Marjia Vera Poljšak roj. Pertot, Marija Škerlavaj roj. Daneo, Marta Zupani, Olga Caris, Livija Furlan, Alenka Čepar, Alida Furlan roj. Corbatti, Stanislav Skrinjar, Marija Tul, Vesna Tul roj. Zahar, Severina Vecchiet roj. Pernarčič in Vilma Veglia vd. Novello.

Predavali bodo prof. Boris Lipužič, prof Dušan Kompare, dr. Zmaga Kumer, prof. Jože Valentinčič, dr. Barica Matetič, dr. Frane Strčnik, dr. Aleksandra Kornhauser, dr. Jože Toporišič, dr. Janko Kos in verjetno tudi dr. Bogo Grafenauer, dr. Vilko Novak, dr. Breda Pogorelec ter prof. Stane Mihelič. Predavanja se bodo nanašala na pedagogiko, slovensko zgodovino in slovstvo. Udeleženci seminarja bodo šli tudi na izlet v Ljubljano, Kostanjevico, na Brežice, v Novo mesto, Kočevski rog, Kočevje, Ribnico, Turjak.

Dovoljeno zborovanje zveze za razporoko na Trgu Goldoni

V sredo 8. septembra se je sestal tržaški občinski odbor pod predsedstvom župana Spaccinija. Na seji se med drugim odobrili načrt za razlastitev zemljišč za razširitev pokopališča pri Sv. Ani in za gradnjo cest, ki bodo omejevale pokopališče. Občina bo izplačala lastnikom zemljišč odškodnino v višini 360 milijonov lir na podlagi cen, ki jih bo določil uradni izvedenec, katerega bo imenovalo sodišče.

Odbor je tudi razpravljal o prošnji italijanske zveze za razporoko, da bi imel državni tajnik te organizacije govor na Trgu Goldoni. Odbornik Romano, ki je poročal o tem je dejal, da prepušča odločitev odboru, ker so predstavniki zveze navedli tehtne politične razloge, čeprav bi zaradi tehničnih in upravnih razlogov ne bilo primerno, da bi imela zveza manifestacijo na Trgu Goldoni.

Občinski odbor je soglasno odločil, da se dovoli državnemu tajniku italijanske zveze za razporoko, da govori na Trgu Goldoni 20. septembra in da se v bodoče dovolijo manifestacije na tem trgu samo v izrednih primerih, razen v dobi volilne kampanje.

1.230 milijonov za borbo proti onesnaženju

Deželni odbor je včeraj sprejel nove ukrepe proti onesnaženju. Na predlog odbornika za javna dela Masutta je odobril nakazilo za javna dela v višini ene milijarde in 230 milijonov lir. To finansiranje se vključuje v širši program zdravstveno higienskih del.

Zbirka aktov s prve konference o izseljenstvu

Tiskovni urad pri deželni upravi je te dni izdal «akte» s prve konference o izseljenstvu, ki je bila decembra 1969. leta v Vidmu. Knjiga obsega štiri glavna poročila, razpravo in pismene pripombe, ki so jih predložili predstavniki posameznih organizacij in strokovnjaki. Konference se je udeležilo okoli 500 ljudi.

● **Danes zvečer ob 18.30** bo pred sekcijo KPI pri Sv. Ani(Stara istrska cesta št. 68) zborovanje, na katerem bo deželni svetovalec Bacicchi govoril o fašističnih provokacijah in njih namenu.

● **Sv. maša na Katinari.** V nedeljo, 12. septembra ob 10. uri bo sv. maša pri kapelici «Kraljice miru» za proslavitev 32. obletnice njene zgraditve.

Šolske vesti

Didaktično ravnateljstvo v Nabrežini sporoča, da je vpisovanje otrok v vse razrede osnovne šole vsak delavnik od 9. do 12. ure do vključno 15. septembra na šolskih sedežih.

Didaktični ravnateljstvi pri Sv. Jakobu in Sv. Ivanu obveščata, da bo vpisovanje v osnovno šolo v Trstu do 15. septembra vsak dan od 9. do 12. ure. Otroci rojeni leta 1965, ki se morajo vpisati v I. razred, naj predložijo potrdilo o cepljenju in po možnosti rojstni list.

Didaktično ravnateljstvo na Opčinah sporoča, da je v teku vpisovanje v I. in ostale razrede na vseh šolah dnevno od 9. do 12. ure.

Ljudska prosveta

Pevski zbor PD Tabor obvešča svoje člane, da se začnejo redne vaje danes, 10. t. m. ob 20.30. Vabljeni tudi novi pevci !

Včeraj - danes

Danes, petek, 10. septembra
NIKITA

Sonce vzide ob 6.36 in zatone ob 19.28. Dolžina dneva 12.52. Luna vzide ob 22.000 in zatone ob 13.33.

Jutri, sobota, 11. septembra
MILAN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16,4, najnižja 10, ob 19. uri 14,9 stopinje, zračni tlak 1015,5 stanoviten, veter 10 km zahodnik, vlaga 64 odst., dežja je padlo 12,4 mm, nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 9. septembra 1971 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 9 oseb

Umrli so: 81-letni Alcide Colautti, 71-letna Albina Purich vd. Destro, 69-letni Giuseppe Gregorini, 63-letni Luigi Ciacchi, 77-letna Alberta Lazzarini, 41-letna Munira Mohamed, 86-letna Maria Piriavec vd. Sardo, 89-letni Umberto Fabro, 81-letna Elodia Oblat vd. Stuparich.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4, Di Gretta, Ul. Bonomea 93, Godina, All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, S. Luigi, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

V PRIČAKOVANJU 2. SINJEGA NAČRTA

Tudi Trst naj bo deležen izredne finančne pomoči

Govori se o nakazilu 125 milijard lir v korist Genove, Ravenne, Neaplja in Palerma - Novi petletni načrt šele leta 1973?

Konec lanskega leta je zapadla veljavnost tako imenovanega «sinjega načrta» za modernizacijo italijanskih luk. V okviru tega načrta je vlada dala na razpolago za vsa pristanišča skupaj 75 milijard lir. Ob koncu petletja 1966-70 pa so luke izdale vsega le polovico nakazanih sredstev, in sicer v prvi vrsti zaradi birokratskega zavlačevanja ustreznih postopkov. Edina luka, ki je znala pravočasno vložiti potrebno dokumentacijo in obiti birokratske čeri, tako da je lahko naložila prejeti znesek v celoti (12,5 milijarde), je bila Genova.

1. januarja letos bi moral stopiti v veljavo 2. sinji načrt, ki ga pa pristojne oblasti šele sestavljajo. Po mnenju nekaterih opazovalcev, bo načrt nared šele prihodnje leto ali morda še pozneje. Tudi glede vprašanja, koliko milijard naj bo namenjenih pristaniščem v okviru novega petletja, so si mnenja strokovnjakov precej različna: sprva se je govorilo in pisalo o 300 milijardah, pozneje je znesek narastel na 400 milijard, najbolj pogosto pa se omenja naložba v višini 360 ali 375 milijard.

V pričakovanju novega sinjega načrta, se bo komisija za promet pri poslanski zbornici kmalu začela baviti z vrsto zakonskih predlogov, ki so jih pretežno vložili parlamentarci, ki imajo svoja volilna okrožja v obmorskih krajih. Ti pozivajo vlado, naj izkoristi neizbežni «interregnum« ter zadosti vsaj neodložljivim finančnim potrebam ustreznih luk. Kolikor se je zvedelo do danes, naj bi se pristojni krogi v Rimu ukvarjali z mislijo, da bi izven «sinjega načrta» nakazali 125 milijard lir za modernizacijo in okrepitev štirih luk, in sicer Genove, Neaplja, Ravenne in Palerma. Genova sama zahteva okoli 80 milijard za svoj luški kompleks Genova-Voltri.

Trst se v zvezi z novo pobudo ne omenja, kakor se ne omenjajo Benetke, Ancona, Bari in druga pristanišča. V tisku pa se je začela običajna kampanja med zagovorniki splošne pomoči vsem lukam in pristaši finančne «koncentracije» v manjšem številu pristanišč. V Italiji je «registriranih» nad 140 luk in že ta podatek opozarja pred pretirano razpršenostjo razpoložljivih sredstev, porazdelitev 125 milijard med štirimi privilegiranimi lukami pa bi bila krivična in najbrž tudi negospodarna.

Trst igra med vsemi italijanskimi lukami edinstveno vlogo tranzitnega posredovalca mednarodne trgovine ter zagotavlja državnim blagajnam pomemben priliv deviz. Izpostavljen konkurenci drugih luk, ki se pospešeno modernizirajo, si ne more več privoščiti štrcljev, kakršen je pomol VII, zastarelih kopenskih zvez z zaledjem in še bolj zastarele pristaniške opreme. Finančna sredstva, ki jih je luka prejela še pred kratkim, ne zadostujejo, saj so večinoma namenjena le kritju starega primanjkljaja. Zato menimo, da ima Trst pravico in dolžnost zahtevati od osrednjih oblasti, da upoštevajo njegove potrebe pri nakazovanju novih sredstev bodisi v okviru, bodisi izven sinjih načrtov. Naložbe v našem pristanišču so prav gotovo ravno tako rentabilne, če ne še v večji meri, kakor v drugih italijanskih lukah.

PAN ADRIA
ZAGREB
REDNA LETALSKA SLUŽBA TRST — JUGOSLAVIJA

Dnevna proga, razen ob nedeljah za
ZAGREB - REKO - SPLIT
Urniki do 25. septembra 1971

o. TRST	21.00	p. ZAGREB	21.00
o. TRST	10.00	p. REKA	9.20 *
o. TRST	10.00	p. SPLIT	10.40 *
o. ZAGREB	07.30	p. TRST	09.30 *
o. SPLIT	17.00	p. TRST	19.40 *
o. REKA	18.20	p. TRST	19.40 *

* Redna služba se začne s 1. septembrom 1971

Generalna agencija za Italijo
A T A M — Ul. Donota 1 — TRST — Tel. 24066 — 24079
Informacije ter prednaročila voznih listkov pri vseh potovalnih uradih
Povezava Trsta z vsemi progami ATI za Benetke, Milan, Genovo

Slovensko gledališče v Trstu
Vitaliano Brancati
RAFFAELE
komedija v treh dejanjih s prologom
danes ob 20. uri v Piranu

Kino

MIRAMARSKI PARK. Predstave «Luči in zvoki».

Ponedeljek: ob 21.00 «Maximilian of Mexico» v angleščini; ob 22.15 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Nazionale 15.30 Walt Disney: «Paperino story». Technicolor
Fenice 16.00 «E' tornato Sabata... hai chiuso un'altra volta». Technicolor. Lee Van Cleef.
Eden 15.30 «Sacco e Vanzetti».
Grattacielo 16.30 «La coda dello scorpione». George Hilton, Anita Strindberg. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Excelsior 16.00 «La fuga di Tarzan». Črnobeli film.
Ritz 16.30 «Faccia sadica». Technicolor.
Alabarda 16.30 «Le pillole di Ercole». Nino Manfredi, Silvia Koščina.
Filodrammatico 16.30 Revija znanstveno fantastičnih filmov. «Laser, operazione uomo». Technicolor.
Aurora 16.30 «Anonimo veneziano». Tony Nino Manfredi, Silvia Koščina. Zadnji dan.
Impero 16.30 «L'uccello dalle piume di cristallo», Tony Musante, J. Kendall. Prepovedano mladini pod 12. letom.
Cristallo 16.30 «L'amore coniugale». Thomas William, Masha Meril. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 16.00 «Billy Jack». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «Una sull'altra». Technicolor. Jean Sorel, Marisa Mell. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 15.45—21.30 «La grande fuga». Technicolor.
Ideale 15.45 «La via del West». Kirk Douglas, Richard Vidmark. Technicolor.
Astra 16.30 «Il Californiano». Charles Brovnson. Technicolor.
Abbazia 16.30 «Luna zero due». Technicolor. J. Olson.

Razstave

V galeriji Tergeste v Ul. Battisti 23 razstavlja do 17. septembra Italo Rossi.

V umetnostni galeriji Mignon na Korzu Italija razstavlja do 15. septembra Silvio Pagan.

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità d'Italia razstavlja do 11. septembra tržaški slikar Alfredo Seriani.

V galeriji Rossoni na Korzu Italija 9 bo od 11. do 20. t.m. razstavljal tržaški slikar Pino Caldarulo.

V Tržaški knjigarni razstavlja do konca septembra slike in grafike Demetrij Cej.

Razna obvestila

Slovensko amatersko gledališče v Trstu obvešča svoje odbornike, da bo prva odborova seja danes, 10. t. m. ob 20.30 v prostorih p. d. «Ivan Cankar», Ul. Montecchi 6. Prosimo za točnost in udeležbo vseh odbornikov!

Mali oglasi

ŠTIRIČLANSKA DRUŽINA PRI SV. IVANU v Trstu išče hišno pomočnico. Naslov v oglasnem oddelku.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina Saška Daneua daruje Ninči Ulian 2.500 lir za spomenik padlim na Opčinah in 2.500 lir za ŠD «Polet».

V počastitev spomina Saška Daneua darujeta Franc in Romana Jurišević 3.000 lir za PD «Ivan Cankar».

V počastitev spomina brata prijateljice Jelke Daneu darujejo Alenka, Odila in Stojan 3.000 lir za «Rod modrega vala».

V počastitev spomina Saška Daneua darujeta Rafael in Aurea Perko 5.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Saška Daneua daruje Ivanka Dolenc 2.000 lir za spomenik padlim na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Saška Daneua darujeta Maria in Celeste Daneu 2.000 lir za ŠD «Polet».

Pogreb našega dragega

Saška Daneua

bo danes ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice in ob 11. uri izpred cerkve na Opčinah.

Svojci

Nenadoma nas je zapustil naš predragi mož, oče in nono

JOSIP TROBIČ

Pogreb bo danes ob 17.30 izpred hiše žalosti na Proseku štev. 191.

Žalujoča žena Marica, hči Rezi z družino, svak in svakinja ter drugo sorodstvo

Prosek, 10. septembra 1971

PO PODATKIH POKRAJINSKEGA STATISTIČNEGA URADA

Letos na Tržaškem večji pritok domačih in inozemskih turistov

Stagnacija v trgovini na drobno zaradi previdnosti kupcev - Porast proizvodnje v železarski industriji, nazadovanje v čistilnicah nafte

Po podatkih, ki jih je pravkar objavil pokrajinski statistični urad pri tržaški trgovinski zbornici, je v tržaških hoteiih v preteklem juliju prenočilo 46.502 domača in 45.838 tujih turistov. V primeri z julijem lanskega leta, ko so zabeležili 45.628 nočitev domačih in 45.860 nočitev tujih gostov, se je položaj spremenil le za spoznanje na bolje. Število nočitev pri italijanskih gostih se je namreč povečalo za 1,9 od sto, število nočitev pri tujih gostih pa je ostalo praktično neizpremenjeno.

V prvih sedmih mesecih so domači turisti dali skupno 265.179 nočitev, tuji gostje pa 180.167 nočitev. V istem razdobju lanskega leta je znašala prva postavka 249.696, druga pa 177.709 nočitev. Iz navedenega sledi, da je turizem letos napredoval bodisi pri domačih, bodisi pri tujih turistih.

V trgovini na drobno je turizem v preteklem juliju nekoliko poživil prodajo jestvin in zlasti osvežujoči pijač. Trgovci z oblačili in obutvijo pa se pritožujejo, da so prodaje znatno upadle v primerjavi z julijem lanskega leta. Tudi električni stroji za gospodinjstvo so šli v juliju slabše v denar. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, razen pri mlečnih izdelkih, ki so ponovno pridobili po nekaj lir pri kilogramu. To velja zlasti za sir vrste parmezan, ki doživlja v zadnjem času pravi «boom». Zanimivo je, da tudi razne razprodaje niso pobudno vplivale na kupce, ki so se ves mesec obnašali zelo previdno pri obračanju denarja. Prodaja raznega blaga trajne porabe na obroke se je v juliju nekoliko povečala, zaloge pa so še vedno visoke.

Trgovci na debelo poročajo o razmeroma dobri prodaji mlečnih izdelkov, izdelkov iz prekajenega mesa in živalskih maščob. Na trgu jajci je bilo v juliju mirno. Med sadotičnimi artikli je trg s kavo v juliju občutno zamrl, prekupčevalci pa čakajo na nov pridelek, ki bi moral biti izdaten. Na trgu z gradbenim materialom in železnimi izdelki je julij potekel povsem mirno.

V tržaški industriji so bili do konca julija doseženi naslednji rezultati: V železarni Italsider so proizvedli 332.388 ton surovega železa in 101.855 ton kokil, kar predstavlja določen napredek v primeri z istim razdobjem lani, ko je prva postavka znašala 326.451, druga pa 100.415 ton.

V tržaških čistilnicah so v prvih sedmih mesecih predelali skupno 460.200 ton surovega petroleja, medtem ko je lanska proizvodnja znašala 978.764 ton. Proizvodnja se je po vsem tem letos skrčila za 3,9 od sto.

Proizvodnja cementa je dosegla 144.960 ton ter je bila za 7,5 od sto manjša od lanske. Proizvodnja čopičnega in tiskarskega papirja pa je nazadovala celo za 16,9 od sto, in sicer z lanskih 72.471 na 60.242 ton do konca julija letos.

Izobraževanje moškega bolničarskega osebja

Pretekli ponedeljek je bil v Vidmu, v prostorih tamkajšnje šole za poklicno bolničarsko osebje, izreden sestanek med predstavniki deželne uprave in javnimi upravitelji, voditelji bolničarskih šol in tečajev, treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL ter predstavniki zdravniških organizacij. Razpravljali so o zakonu št. 124 z dne 25. februarja 1971, ki priznava tudi moškemu osebju pravico, da opravlja posle poklicnega bolničarja. Sestanka, ki ga je vodil deželni odbornik za zdravstvo Devetag, so se udeležili videmski župan Cadetto, zdravstveni ravnatelj videmske bolnišnice Zanuttini in kakih 70 strokovnjakov in predstavnikov omenjenih ustanov.

Ob tej priliki so sindikalisti postavili zahtevo, naj bi deželna poskrbela za izučitev primernega števila bolničarjev, kar pa naj bi dosegli s sprejetjem vseh, in ne le omenjenega števila prosilcev. Prav tako so zahtevali, naj bi se novi kadri lahko učili ne le v tržaški, videmski, goriški in pordenonski, temveč tudi v drugih bolnišnicah Furlanije-Julijske krajine. Pouk naj bi bil tudi v večernih urah, tako da ga bodo lahko obiskovali tudi dekleta in fantje, ki so čez dan zaposleni v industriji. Ob zaključku zasedanja je odbornik Devetag zagotovil, da bo mogoče raztegniti pouk vsaj na tri nadaljnje bolnišnice, in sicer na bolnišnico v Tržiču, ki deluje v sklopu goriške bolnišniške ustanove, v Palmanovi (pod videmsko ustanovo) in v San Vitu ob Tilmentu (pod pordenonsko bolnišniško ustanovo).

Kolajna «Legion d'oro» za Sergia Ramanija

Včeraj 9. septembra je tržaški župan Spaccini sprejel v občinski palači Sergia Ramanija, kateremu je izročil diplomo in zlato kolajno, ki mu ju je podelila zveza «Legion d'oro» za njegove zasluge v okviru delovanja na področju kuhalnikov, radia in televizije.

To je že četrti tržaški trgovec, ki je dobil to odličje. Pred njim so prejeli zlato medaljo in diplomo Emilio Paterniti, Giuseppe Godina in Mario Ciano.

ZAČETEK DVODNEVNEGA ZASEDANJA V VIDMU

Problemi izvoza obrtniških izdelkov iz naše dežele

Uvodni govor bo imel podtajnik Belci - Vrsta poročil in predavanj

V razstavni palači v Vidmu se bo danes dopoldne začelo dvodnevno zasedanje o problemih izvoza obrtniških izdelkov iz naše dežele. Zasedanje, ki ga organizira deželna ustanova za razvoj obrtništva ESA, bo vodil podtajnik na ministrstvu za zunanjo trgovino Belci. Po pozdravnih nastopih videmskega župana Cadetta in predsednika ESE prof. Di Nataleja bo spregovoril posl. Belci, ki bo imel uvodni govor. Nato bo glavni ravnatelj uvozno - izvoznega oddelka pri ministrstvu za zunanjo trgovino dr. Miozzi poročal o sedanjih smernicah v italijanskem izvozu obrtniških izdelkov, ravnatelj ESE ing. Selan pa bo orisal razne oblike pomoči, ki so jih deležna obrtniška podjetja pri izvažanju svojih izdelkov v tujino. Popoldne bosta spregovorila še funkcionar oddelka za obrtništvo in malo industrijo pri državnem zavodu za zunanjo trgovino ICE dr. Mincione ter funkcionar ESE dr. Bonifazi, ki bo orisal glavne značilnosti izvoza obrtniških izdelkov iz naše dežele. V soboto bosta še dve predavanji, in sicer predavanje glavnega inšpektorja na ministrstvu za zunanjo trgovino dr. De Angelisa in predavanje ravnatelja ustanove ENAPI ing. Meia. Po razpravi, ki bo sledila poročilom in predavanjem, bo imel zaključni govor podtajnik Belci.

JUTRI V VIDMU

Občni zbor italijanske vinarske akademije

V Vidmu se bo jutri začel občni zbor italijanske vinogradniške in vinarske akademije, ki ga organizira deželno odborništvo za kmetijstvo. Zasedanje bo trajalo do vključno 13. septembra. Glavna poročila na občnem zboru bodo imeli deželni ravnatelj za kmetijstvo dr. Angeli, ravnatelj deželnega konzorcija za vinogradništvo in vinarstvo dr. Nussi, ravnatelj vinogradniškega zavoda iz Conegliana prof. Cosmo, predsednik akademije prof. Garoglio ter izvedenec prof. Castelli. Poleg splošnih vprašanj s področja vinogradniške in vinarske tehnike, bodo strokovnjaki razpravljali tudi o enoloških problemih naše dežele. V soboto popoldne bo skupen ogled nekaterih vinogradov in zadružne kleti v kraju Rauscelo, v nedeljo pa si bodo udeleženci občnega zbora ogledali razstavo Tiepolovih del v Passarianu ter nekatere langobardske spomenike v Čedadu. Zasedanje se bo zaključilo v ponedeljek z ogledom goriških Brd.

Natečaj za tri študijske nagrade

Tržaška občina je razpisala natečaj za tri študijske nagrade — eno v znesku 100.000 lir, dve pa v znesku 50.000 lir — za katere je dala na razpolago denar tržaška Cassa di Risparmio v počastitev 27. obletnice smrti svojega funkcionarja Gabriela Foschiattija, ki je umrl leta 1944 v Rižarni.

Na natečaju lahko sodelujejo univerzitetni študentje, ki imajo italijansko državljanstvo, stanujejo v Trstu in so opravili vse izpite, ki jih predvideva učni načrt za akademska leta pred letom 1970-71 in vsaj del letošnjih izpitov.

Prošnje, napisane na posebnem vzorcu, je treba oddati skupaj s potrebnimi dokumenti na uradu za predložitev dokumentov do 12. ure 30. septembra 1971.

Obvestilo o natečaju je na razpolago v pisarni VI. oddelka za šolstvo v občinski palači na Trgu Unità 4.

Vpisovanje v vrtce in osnovne šole

V slovenske osnovne šole se vrši vpisovanje vsak dan od 9. do 12. ure na posameznih šolah. Starši naj pohitijo z vpisom.

V slovenska otroška vrtca, ki ju vzdržuje goriška občina se vrši vpisovanje vsak dan od 9. do 12. ure vključno do 15. septembra. Vrtca sta v Ulici Croce in v Ulici Randaccio.

Sen. Vidali govori nocoj pri Madonnini

Na veseličnem prostoru pri Madonnini, kjer se vrši praznik komunističnega tiska, bo nocoj ob 20. uri govoril sen. Vittorio Vidali. Ker je današnji večer posvečen borbi vietnamskega ljudstva bodo vrteli tudi film znanega nizozemskega dokumentarista. Istočasno bodo odprli tudi fotografsko razstavo o delovanju komunistične partije v naših krajih.

(—) Sindikat CISL javlja, da morajo hišni lastniki vpisati v bolniško blagajno proti delovnim nezgodam vse vratarje stavb. S tem se je zaključila dolgoletna zahteva sindikatov.

Požar v slaščičarni

V slaščičarni Visintin v Ulici Garibaldi 4 se je včeraj ponoči, zaradi kratkega stika, vnel požar. Na kraj sam so takoj prihiteli gasilci, ki jim je uspelo kmalu pogasiti ogenj. Cenijo da znaša škoda 600.000 lir.

Aretacija neprevidnega šoferja

Včeraj so aretirali 30 letnega Gilberta Gimono iz Gradeža. S prehitevanjem je 25. avgusta letos povzročil na cesti med Belvederom in Gradežem prometno nesrečo v kateri sta se dve osebi ubili.

PREDSINOČNJIM POD BARKOVLJANSKIM NADVOZOM

Zaradi prenagle vožnje z avtom v obcestni drog

Mlada šoferka bo okrevala v enem mesecu
Prometna nesreča pri lokalu «Tenda rossa»

Nepazljivost in prenagla vožnja na zadnem in ostrem ovinku pod barkovljanskim nadvozom, ki je bil v zadnjem času že večkrat prizorišče številnih, tudi smrtnih prometnih nesreč, sta predvčerajšnjim spet terjala žrtev. Knjigovodkinja Franca Frank, 25-letno dekle iz Ul. Molino a Vento 18, se bo namreč zaradi siljenega trčenja v drog cestne razsvetljave, morala na stomatološkem oddelku bolnišnice zdraviti približno mesec dni.

Huda nesreča se je pripetila malo pred 2. uro ponoči, ko je Frankova vozila svoj mali fiat 500 novejše tržaške registracije iz Barkovelj proti mestnemu središču. Privozila je skoraj do poslopja s hišno številko 67, kjer metrov po železniškem nadvozu, ko jo je zaradi prevelike hitrosti začelo zanašati in je treščila v obcestni drog na desni strani cestišča. Hudo ranjeno šoferko so z rešilnim avtom RK odpeljali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili zlom obeh čeljusti ter razne odrgnine po obrazu in spodnjih udih.

Tudi oster ovinek na obalni cesti v lokalu «Tenda rossa», ne zaostaja za tistimi «nevralgičnimi» točkami, kjer najpogosteje prihaja do hudih prometnih nesreč.

Nesreča, ki se je včeraj zjutraj pripetila 65-letni Lidiji Germani por. Vecchiet iz Ul. Giotti 6 oziroma njenemu možu Albertu, sodi sicer v manjnejše primere, zaradi kraja, kjer je nastala, pa jo je vseeno vredno omeniti.

Šofer komaj kupljenega avta alfa romeo, 71-letni Alberto Vecchiet, je okrog 11. ure vozil po obalni cesti proti Sesljanu, sopotnica pa mu je bila žena Lidija. Do nesreče je prišlo, ko je Vecchiet privozil do znanega in večkrat smrtonosnega ovinka pri lokalu «Tenda rossa» ter nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom, zaradi česar je avto zdrknil čisto na skrajno desno stran cestišča in bočno oplazil skalnato steno. Pri tem se je ranila Vecchietova, ki pa so ji v bolnišnici nudili le prvo pomoč ter jo odslovili s prognozo okrevanja v približno enem tednu.

Delo deželnega odbora

Na svoji zadnji seji je deželni odbor odobril predlog odbornika za javna dela Masutta o porazdelitvi finančnih sredstev po zakonu štev. 16 iz leta 1970 za gradnjo čistilnih naprav v mestnih kanalizacijah. Deželna uprava bo v ta namen izdala 630 milijonov lir. Odbor je sprejel tudi Masuttov predlog, po katerem bo dežela zaupala skupini strokovnjakov proučitev vprašanja, kako najbolj uspešno odpraviti onesnaženje morja z odpadnimi vodami in industrijskimi odplakami.

Odbor je sprejel tudi predlog odbornika za šolstvo in kulturne dejavnosti Giusta o podelitvi prispevka v višini 80 milijonov lir Mednarodnemu centru za mehanične vede iz Vidma. Sredstva bodo služila za kritje didaktičnih stroškov, za izdajo znanstvenih del in za delo, ki je bilo razviskano v letošnjem letu.

PRED 6. SREDNJEEVROPSKIM KULTURNIM SREČANJEM

Letošnja tema: Arhitektura in družba v Srednji Evropi

Srečanje strokovnjakov šestih držav bo v Gorici od 27. do 30. novembra

Mednarodna srečanja si sledijo v Gorici druga za drugo. Vsem nam je še v spominu mednarodno tekmovanje pevskih zborov, pred komaj petnajstimi dnevi je bilo v našem mestu mednarodno foklorno srečanje. V teh dneh igrajo štiri košarkarske ekipe (med njimi ena jugoslovanska) prijateljski turnir, čez približno petnajst dni bo pri nas del evropskega prvenstva v ženski košarki. Napovedano pa je že kulturno srečanje «Mitteleuropa», ki bo čez dobra dva meseca, od 27. do 30. novembra. Prav je, da pričnemo že sedaj govoriti o tem srečanju, čeprav ni še obledel spomin na zanimivo razstavo o arhitekturi na Dunaju, ki je bila v našem mestu pred nekaj več kot mesecem dni.

Šesto srednjeevropsko kulturno srečanje bo posvečeno temi «Arhitektura in družba v Srednji Evropi».

Splošni cilj srednjeevropskih kulturnih srečanj je bil v preteklosti in bo tudi v prihodnosti iskanje novih možnosti zbliževanja med šestimi državami: Avstrijo, Češkoslovaško, Nemčijo, Jugoslavijo, Madžarsko in Italijo. Posebej še hočejo srečanja utrjevati mir in ga krepiti s posredovanjem velikega zakladа tradicij in civilizacije, v katerih se odraža enoten duh in enotna umetnost, torej skupni humani čut v svojih najbolj živih in iskrenih vrednotah.

Gorica je, glede na svoj zgodovinski in geografski položaj, morala in mogla sprejeti to nalogo, da bi se s pomočjo znanstvenega dela ustvaril dialog med temi deželami, da bi se med seboj bogatile ne le kulturno, ampak tudi v civilnih in humanih vrednotah.

Program srečanj predvideva, da se vsako leto obravnava poseben kulturni sektor.

Do prvega srečanja, za katero je dala pobudo revija «Iniziativa Isontina», je prišlo leta 1966. Posvečeno je bilo pesništvo in častni gost je bil Giuseppe Ungaretti. Septembra 1967 je bilo 2. srednjeevropsko srečanje, tokrat posvečeno pripovedništvu v povojni dobi (o razmerah v Italiji je poročal Carlo Bo). Na tretjem srečanju septembra 1968 so razpravljali o vrednotah in funkcijah tradicionalne kulture. Četrto srečanje (novembra 1968) je bilo posvečeno analizi mita in realnosti srednje Evrope danes. Petemu srečanju je predsedoval arh. prof. Luigi Piccinato; prikazalo je sodobne vrednote srednjeevropskega urbanizma.

S podobnimi nameni daje letos Gorica pobudo za 6. srednjeevropsko kulturno srečanje o temi: «Arhitektura in družba v Srednji Evropi». Vabljene bodo delegacije šestih že omenjenih držav, posebno poročilo bo posvečeno deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Srečanja se bodo udeležili zgodovinarji in univerzitetni profesorji, glavni uredniki revij in tehniki, sociologi in kulturni delavci, ki so se posebej izkazali s študijami in prispevki o izbrani temi.

Tematika srečanja sloni na zgodovinskih predpostavkah, razvije pa se lahko na naslednji shemi. Vsaka družba se izraža s sebi lastno arhitekturo. Veliki tipični pojavi v arhitekturi časovno ustrezajo važnim zgodovinskim pojavom. Arhitektura in urbanizem sta bila v preteklosti nerazdružljiva. Naslednje teme so: velika kraljestva, grške polis, mestne državice v srednjem veku; renesansa, novi fevdalizem, tako imenovana industrijska revolucija, civilizacija in tehnični napredek — protislovja. Problemi socialne arhitekture in njih rešitev v srednjeevropskih deželah, arhitektura in gradbeni zakoni, arhitektura in urbanska ter ruralna pokrajina.

Šesto srečanje se bo razvilo na podlagi izkušenj preteklih srečanj. Zato bo še bolj kot v preteklosti pripomoglo k spoznavanju in zbliževanju med sodelujočimi državami.

Nenavadna ohladitev

Ne samo po radijskih vremenskih napovedih, ki so sporočale, da je visoko v hribih zapadel sneg in da je bilo pri Belopeških jezerih tri stopinje pod ničlo, tudi po izrednem hladu v Gorici, ki nam je včeraj segel do kosti, smo mogli ugotoviti, da je poletja konec, z njim pa tudi vročine, kopanja in najčešče tudi dopustov.

Hladni val je v našem mestu potisnil živosrebrni stolpec kar na deset stopinj nad ničlo. Sramežljivo sonce, ki se je domala ves dan skrivalo za oblaki, pa ozračja tudi ni uspelo segreti več kot do 18 stopinj. Kratkih rokavov skorajda ni bilo več videti, zakaj vsakdo si je oblekel volneno majico ali suknjič. Nenadno poslabšanje vremena s padavinami in ohladitvijo pa še ni povsem izbrisalo vere, da bo še kaj toplote, da bi tudi grozdje prišlo na svoj račun.

Sestanek voditeljev IACP iz vse dežele

Na sedežu IACP v Gorici so se sestali upravitelji in direktorji štirih zavodov za ljudske hiše iz vse dežele. Domenili so se, da bodo ustanovili deželni konzorcij zavodov za ljudske hiše. Na tak način si bodo lahko izmenjavali dragocene izkušnje. Marsikak dvojen strošek bodo lahko odpravili.

V prihodnjih mesecih bodo sestavili osnutek statuta novega konzorcija, nakar bodo tega predlagali v odobritev upravnim svetom vseh štirih zavodov iz Gorice, Trsta, Vidma in Pordenona.

TESNI STIKI V DUHU TRADICIONALNEGA PRIJATELJSTVA

Doberdobce ogrela gostoljubnost prebivalcev prelepe Bele krajine

Srečanje partizanskih borcev, prosvetnih delavcev, godbenikov - Ponovno srečanje prihodnje leto

V nedeljo pozno ponoči so se polni najlepših vtisov gostoljubne Bele krajine vrnili iz Metlike prosvetni delavci, bivši borci in predstavniki občinske uprave iz Doberdoba. O plodnem srečanju predstavnikov kraške občine z belokranjskim prebivalstvom je obširno poročal nedeljski Primorski dnevnik.

Udeleženci izleta so že v soboto ob prihodu na glavni trg bili deležni toplega sprejema občinskih voditeljev metliške občinske uprave. Po kosilu v menzi tovarne pletenin Beti so si kraški gostje v spremstvu šefov raznih obratov podjetja ogledali razne postopke izdelovanja te tovarne, ki je ena največjih proizvajalcev ženskega perila v Jugoslaviji.

Na Pungartu se je zvečer pričelo ljudsko slavje s kulturnim programom in govori. Zbralo se je na stotine borcev iz vseh krajev, ki so se med NOB bojevali v Beli krajini. Toplega odobravanja občinstva sta bila deležna doberdobska godba na pihala «Kras» in zbor «Jezero» za borbeno skladbo «Vstajenje Primorske». Predsednik občinske skupščine iz Metlike Ivan Žele se je v svojem govoru zahvalil primorskim rojakom in borcem, ki so se tako številno odzvali vabilu. V odgovoru je doberdobski podžupan Karel Černic prinesel pozdrave borcev iz Doberdoba, posebno pa tistih, ki so se bojevali v Beli krajini. Izrazil je svojo zahvalo za gostoljubnost belokranjskega ljudstva. Poudaril je, da je občinska uprava iz Doberdoba vedno gojila prijateljske stike z matično domovino. Prepričan sem — je dejal doberdobski podžupan — da se ne bo metliško srečanje končalo danes, temveč se bo razvijalo tudi v prihodnje v prijateljstvu, iskrenosti in duhu bratskega sodelovanja.

Slavje se je nadaljevalo pri mizah, kjer so se zbirali mladinci in starejši borci in ob čakanju partizanskega golaža obujali spomine iz narodnoosvobodilne borbe. Temno belokranjsko noč je pretresel pok partizanskih salv na veselici, kjer je mladina prižgala kres. Lepo doživetje je bila tudi prenočitev v srednjeveškem gradu Zrinjskega grofa v Ozlju na Hrvaškem, ki je bil pred kratkim preurejen v restavracijo s prenočišči.

Doberdobski pevci pred spomenikom padlim v Metliki

V nedeljo zjutraj so kraški gostje položili venec na spomenik padlim v Metliki, godba na pihala «Kras» pa je zaigrala partizansko žalostinko. Pred poldnevom je bil še koncert godb na pihala iz Vevč, Doberdoba, Metlike in Trebnja na Pungartu; nato pa so vsi gostje odšli na bližnji grič, kjer so jim domačini pod mogočno, še iz turških časov staro lipo, postregli z jagenjčki in odojki pečenimi na žaru in zalitimi z metliško črnino.

Ob pristnem prijateljskem vzdušju so Doberdobci zapustili belokranjsko tovariše, njihova gostoljubnost in prijaznost pa jih bo spremljala do prihodnjega leta, ko se bodo ponovno srečali, in sicer v Doberdobu ob priliki praznovanja 25-letnice obnovitve godbe na pihala «Kras».

J.

● **Danes ob 10.50** bo z ronškega letališča prvič, odkar so letališče zgradili, odletelo letalo DC-8. V Kanado bo odpeljalo 150 članov folklorne skupine «Sot la nape» iz Ville Santine.

Prvi primer

V Novi Gorici so slavili 9. septembra občinski praznik. Ob tej priliki je novinar Lojze Kante priredil za ljubljansko «Delo» pogovor s predsednikom občinske skupščine Rudijem Šimacem o problemih novogoriške občine. Iz tega članka povzemamo tisti del, ki zanima gradnjo avtoporta na trasi bodoče avtoceste Gorica - Nova Gorica - Ljubljana.

Časnikar Kante je županu postavil sledeče vprašanje: «Omejitveni ukrepi (finančnega značaja, op. ur.) so bili sprejeti v času, ko ima Nova Gorica odprtih nekaj večjih gradbišč. Mislim predvsem na avtoporto, bolnišnico ter turistično rekreativni center Alpe-Adria. Kakšna bo njihova usoda?»

Predsednik občinske skupščine Šimac je na to vprašanje takole odgovoril (prinašamo le odgovor, ki se tiče avtoporta):

«Rekel sem že, da nimamo nepokritih naložb. Toda sprejeti stabilizacijski ukrepi bodo vsaj v nekaterih primerih vplivali na čas izvajanja naložb. Če se najprej ustavimo pri avtoportu, naj povem, da je bil denar iz raznih virov odobren pred začetkom graditve. Za objekte na njem bo treba zdaj zbrati še nekaj milijonov dinarjev za polog. Toda dela se v redu nadaljujejo. Omenim naj, da smo na primer dobili od Cassa di Risparmio (goriške hranilnice) zahvaljujoč se dobrim odnosom, ki so med obema mejnima mestoma, za dela pri avtoportu 200.000.000 lir posojila. Tako posojilo je bilo v Italiji prvič odobreno za drugo državo. Povedal bi še, da je zgraditev avtoporta z dovozno cesto, ki bo reševala tudi šempetrsko prometno problematiko, za nas življenjsko pomembna, saj bomo z njim odpravili hud prometni vozel na mednarodnem prehodu v Rožni dolini. Skupaj z Goričani si le želimo, da bi bil čimprej dosežen meddržavni sporazum o odprtju novega mednarodnega prehoda.»

HUDA PROMETNA NESREČA PRI FOLJANU

Pri direktnem trčenju eden mrtev, dva ranjena

Vozili sta se zaleteli na sredini cestišča na povsem ravnem odseku

V čelnem trčenju dveh osebnih vozil na cesti Pieris-Foljan je včeraj izgubil življenje 71-letni Guido Andlovitz iz Gradeža, Ul. Morosini 2. Zaradi hudih poškodb je umrl v tržiški bolnišnici neposredno po prevozu. V nesreči sta se poškodovala tudi dva potnika, ki sta se vozila v drugem avtomobilu.

Nesreča se je pripetila nekaj pred 11. uro na povsem ravnem odseku ceste, ki dovoljuje tudi večje hitrosti. Zaradi vzrokov, ki jih še niso dognali, sta se vozili na sredini cestišča z veliko brzino zaleteli druga v drugo. Po izredno hudem trčenju ju je povsem razbita vrglo v jarek. Očividci so ponesrečenim hitro priskočili na pomoč. Ker je Andlovitz že med nesrečo izgubil zavest, so najprej poskrbeli zanj, vendar njihova pomoč, kakor tudi prizadevanje bolniškega osebja ni zaleglo.

V bolnišnico so odpeljali tudi 41-letnega Sergia Louviera, šoferja briške hranilnice iz Gorice, ki stanuje v Ulici Morelli, ter 31-letnega Ennia De Rocca, bivajočega na Svetogorski cesti, 53 v Gorici. Oba se bosta zdravila najmanj po en mesec.

Za štandreški avtobus Ul. sv. Mihaela še vedno zaprta

V Štandrežu sta Ulici sv. Mihaela in del Carso že več kot dva tedna asfaltirani. Na njih so namestili že vse prometne znake, avtomobilisti ulici že uporabljajo. Ves promet iz Štandreža proti mestu se odvija po teh ulicah, kot nekoč.

Le mestni avtobusi vozijo še vedno po dveh stranskih, enosmernih štandreških ulicah. Ulica sv. Mihaela je namreč uradno še vedno zaprta, najbrž manjka kolavdacija. Avtobusi se drže predpisov in kar naprej vozijo po drugih ulicah. Prebivalci Štandreža si želijo, da bi tudi vožnjo avtobusov normalizirali, da bi torej progo preusmerili na Ulico sv. Mihaela.

Doberdobska godba «Kras» na metliških ulicah

MED GORIŠKO IN BENEČIJO

Živahne priprave za nedeljsko avtotekmo «dveh Sovodenj»

Proga bo speljana do Matajurja - Začetek ob 9. uri

V Sovodnjah hitijo s pripravami za nedeljsko ocenjevalno avtotekmo «dveh Sovodenj». Prireditelji so zbrali že precej daril, sestavili so tekmovalni pravilnik in pripravili vprašalne pole, okrog katerih vlada velika tajnost. Tekmovalci (vpisalo se jih je že precej) seveda ugibajo, kakšna vprašanja bodo postavljali. Ko je bila proga znana, so se mnogi, ki bodo v nedeljo tekmovali, odpravili na dolgo pot do Matajurja v Benečiji, da bi ugotovili, na kaj je moč na tej poti naleteti. Marsikdo si je že nabavil zemljepisne, zgodovinske in literarne knjige.

Odhod prvega avtomobila bo izpred županstva ob devetih. Ostali avtomobili bodo odpeljali v enominutnih presledkih. Avtomobili morajo biti zavarovani, v vsakem lahko sodeluje po več tekmovalcev. Poprečna hitrost vožnje je 40 km na uro, celotno progo bo treba prevoziti v 190 minutah. Prvo poletapo Sovodnje ob Soči-Sovodnje ob Nadiži (81 km) se mora prevoziti v 120 minutah. Cilj v Sovodnjah ob Nadiži bo po vrnitvi z Matajurja.

Tekmovalci, ki se bodo pripeljali na cilj z več kot 30 minutami zamude, bodo diskvalificirani. Vsi tekmovalci so dolžni spoštovati vse prometne predpise.

Nagrajevanje bo isti večer ob 18. uri. Kraj bo pravočasno javljen.

Omenili smo že, da vlada med slovensko mladino na Goriškem veliko zanimanje za to ocenjevalno avtotekmo. Na letošnji avtotekmi, ki so jo pred mesecem in pol priredili v Štandrežu, so mladeniči iz Sovodenj sodelovali v velikem številu. Zaradi tega v Sovodnjah pričakujejo, da se bodo Štandrežci udeležili tudi sovodenjske avtotekme. V Štandrežu je sodelovalo tudi precej šoferjev iz sovodenjske občine. Nekateri med njimi so se uvrstili na prva mesta, in če nas spomin ne vara, je bila skupina več avtomobilov iz Rupe najuspešnejša. Zaradi tega je razumljivo pričakovanje za rezultate sovodenjske avtotekme.

Seveda se ne sme tekma odvijati le med Sovodenjci in Štandrežci. Na rally bodo prišli tudi mladeniči iz mesta in iz drugih slovenskih vasi. Prireditelji si nadejajo, da bodo imeli med tekmovalci tudi rojake iz Beneške Slovenije in s Tržaškega.

Izleti

Kmečka zveza v Gorici javlja, da bo avtobus odpeljal izletnike jutri, 11. septembra v Zagreb na ogled velesejma in nato k Plitvičkim jezerom, ob 5. uri s Palkišča v Dolu, ob 5.10 iz Rupe in iz Sovodenj, ob 5.20 iz Štandreža, ob 5.30 z Oslavja. Priporoča se točnost.

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi jutri, 11. in v nedeljo, 12. septembra ob dnevu planincev vzpon na Lepeno, h Krnskemu jezeru in na Bogatin. Vpisovanje in podrobnosti na sedežu SPD, Ul. Malta 2, tel. 24-95. SDP javlja, da je ze zaključilo z vpisom na izlet na otok Krk.

Razna obvestila

Klub «Simon Gregorčič» priredi tečaj za šahiste - začetnike od 8. leta dalje. Vpis je mogoč na sedežu SPZ, Ul. Malta 2, tel. 24-95.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Dijaškega doma v Gorici je objavilo sledeči razpis za vpis v Dijaški dom.

1. Starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolskem letu 1971-72 v Slovenski dijaški dom kot redne ali zunanje gojence, morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi zavoda; 2. prošnje za sprejem v dom je mogoče vložiti do zasedbe vseh razpoložljivih mest; 3. vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri upravi doma v Ulici Montesanto štev. 84 vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Iz goriškega matičnega urada

8. septembra se je v Gorici rodilo pet otrok, umrli sta dve osebi.

ROJSTVA: Alessandro Stabile, Valentina Valenti, Andrea Vittori, Mauro Giacomello, Stefano Gianesello.

SMRTI: 82-letna upokojenka Maria Coos vd. Sartori; 71-letni kmet Antonio Paulin.

Kino

CORSO 17.30—22.00: «Rio Lobo», J. Wayne in O'Neil, film je v barvah.
VERDI 17.15—22.00: «Le pecorelle del reverendo J. Borse», v barvah. Mladini pod 18. letom prepovedano.
MODERNISSIMO 17.30—22.00: «Dal Pentagono al Pacifico: uccidete Jamamoto», T. Mifune in J. Tsang; japonski kinemaskopski film v barvah.
CENTRALE 17.00—21.30: «Maciste contro i cacciatori di teste», R. Morris in L. Braw; kinemaskopski film v barvah.
VITTORIA 17.15—21.30: «Che cosa dici ad una signora nuda?», dokumentarni film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO 18.00—22.00: «Non stuzzicate i cowboy», J. Stewart in H. Fonda; v kinemaskopu in v barvah.
EXCELSIOR 17.30—22.00: «Controfigura per un delitto», P. Lawford in S. Davis jr.; v barvah.
PRINCIPE 18.00—22.00: «Le pecorelle del reverendo J. Borse», v barvah.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Blažen med ženami», francoski barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA (Šempeter): «Butch Cassidy in Sundance Kid», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
RENČE: prosto.
KANAL: prosto.
ŠEMPAS: «Trije mušketirji», ameriški barvni film — ob 20.
DESKLE: «Zlata vdova», francoski barvni film — ob 20.
PRVAČINA: prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna KORNER, Korzo Italija 10, tel. 2576.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna Al Redentore, dr. De Nordis, Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

MED JAPONCI SO MNENJA DELJENA

Ko bodo Američani zapustili Okinawo

Celo vladni krogi se ubadajo z vprašanjem, kako bodo izpeljali menjavo denarja - Levica že sedaj opozarja

V preteklih dneh so prišle iz Japonske zanimive vesti. Del prebivalstva otočja Riukiu in tudi matične Japonske se opredeljuje za «tezo», da bi bilo bolje, če bi otočje Riukiu ostalo «v sedanjem položaju», to se pravi pod suverenostjo matične Japonske, toda pod okupacijo ZDA, ker da «to prinaša Japonski precejšnje koristi», hkrati pa da je «kompaktnejša navzočnost ameriške vojaške sile na tem področju jamstvo za trden mir v tem delu sveta». Ti krogi celo poudarjajo, da Američani niso nikoli zahtevali od Japonske, naj bi jim odstopila suverenost nad otočjem, s čimer se nekako izgovarjajo, da prodajajo otočje Američanom za nekaj dolarjev, ki jih dobi Japonska v večji izmenjavi z ZDA ter zaradi trgovanja med tem otočjem in matično deželo na osnovi dolarja. Na drugi strani pa so številnejši in politično močnejši krogi, ki se ne zadovoljijo s tem, da bodo ameriške vojaške sile to otočje zapustile prihodnje leto, pač pa zahtevajo, naj gredo Američani domov čimprej, ker «je že skrajni čas, da se otočje vrne matični državi».

V konkretnem primeru pa nas ne zanima samo politična plat te zadeve, pač pa se bomo ustavili tudi pri nečem drugem, ki je v zvezi s tem problemom, če že ne važno pa vsaj zanimivo. Predstavniki japonske vlade in še posebej predstavniki japonske nacionalne banke dobivajo že sedaj sive lase ob misli, kako bodo ob prehodu oblasti iz ameriških v japonske roke uredili zamenjavo valute na otočju Riukiu. Dejansko gre za kakih 60 večjih in tudi zelo majhnih otokov, ki pa so skoraj vsi naseljeni. Ti otoki so že polnih 26 let pod ameriško zasedbo in tod so Američani uvedli kot plačilno sredstvo svoj dolar. Sedaj pa bo treba ob prehodu tega otočja pod japonsko oblast zamenjati ameriške dolarje z japonskimi jeni. Ker računajo, da bodo potrebovali za zamenjavo sedanje valute, ki je v obtoku na tem otočju, okoli 36 milijard jenov, si japonski vladni krogi in vodstvo nacionalne banke tarejo možgane, kako spraviti 36 milijard jenov na približno tisoč kilometrov oddaljene otoke.

Od konca svetovne vojne so, kot smo rekli, na otočju Riukiu «doma» Američani. Po nekaterih ocenah se je življenjska raven na tem otočju precej dvignila in med približno en milijon prebivalcev kroži danes okoli 100 milijonov dolarjev, ki jih bo treba tako rekoč hkrati zamenjati v japonske jene. Za to pa bi potrebovali 36 milijard jenov, kar pa ni majhna stvar, kajti samo ta vsota tehta v različnih bankovcih in kovancih, ki se ob podobnih operacijah zamenjajo po določenem ključu, okoli 400 ton.

In 400 ton denarja spraviti tisoč kilometrov daleč od japonske prestolnice, ni majhna stvar. Da zadeva ni preprosta, dokazuje tudi dejstvo, da so predstavniki nacionalne banke zahtevali od vlade, naj da na razpolago najboljše strokovnjake svoje varnostne službe, to se pravi najboljše policijske funkcionarje. Tega pa se vlada otepa, seveda kolikor je možno, z izgovorom, da bo imela že sama dovolj dela, kajti posebno na Okinawi imajo pogostne nerede, kjer študenti in delavska mladina neprestano zahtevajo, naj se Američani vrnejo domov, ker «prebivalstvo Okinawe ne mara biti tarča v primeru kakega spopada», saj je znano, da so na tem otoku največja ameriška oporišča.

Leve sile japonskega prebivalstva na Okinawi zato pogosto prirejajo demonstracije in že sedaj se širijo glasovi, da se na Okinawi pripravljajo demonstracije levih sil, na katerih se bo zahteval čimprejšnji in popoln umik ameriških vojaških sil z japonskih otokov, kajti Američani, ki že dolgo časa govorijo o svojem umiku, bi si radi zagotovili nekatera oporišča, kjer bi ostali trajno. «Rdeča armada», ki jo sestavljajo levičarski ekstremni elementi, je doslej napravila že več «izpadov» in je izropala tudi nekaj bank. Vodstvo tega gibanja je odkrito izjavilo, da bo denar, do katerega so na ta način že prišli, služil «za organiziranje revolucije na Okinawi».

Čeprav je res, da se je del prebivalstva Okinawe in tudi same Japonske opredelil za nadaljevanje «tesnih stikov z ZDA», je pretežna večina prebivalstva otočja in tudi matične dežele za vrnitev k Japonski in strah japonskih oblasti in funkcionarjev nacionalne banke, kako urediti prenos in zamenjavo valute, ni brez temeljev.

TEMA 3. SVETOVNEGA KONGRESA V LETOVIŠČU KUPARI

«Človek-stroj-narava»

Okoli 600 znanstvenikov iz 35 dežel - Na programu okoli 200 referatov - Osnovno vprašanje je, kako naj postane stroj koristen

Prihodnji teden, in sicer od 13. do 20. t.m., bo v letoviščarskem kraju Kupari pri Dubrovniku 3. svetovni kongres za teorijo strojev in mehanizmov. Kongres organizira jugoslovanski nacionalni odbor kot član mednarodne zveze za teorijo strojev in mehanizmov. Predsednik te federacije je I. Artoboloevski, direktor strojnega zavoda pri sovjetski akademiji znanosti, podpredsednik pa je R. Crossley, profesor na MIT, t.j. na enem največjih ameriških tehniških zavodov.

Zveza, o kateri je govor, je mednarodno znanstveno združenje, v katerem je včlanjenih 15 dežel. Združuje pa delo vseh nacionalnih odborov. Predsednik jugoslovanskega nacionalnega odbora je profesor strojne fakultete beograjske univerze prof. Branislav Ilić, podpredsednik pa dr. Davorin Bazinac, znan strokovnjak z zagrebškega vseučilišča.

Tega znanstvenega zasedanja v bližini Dubrovnika se bo letos udeležilo okoli 600 strokovnjakov, ki bodo obravnavali v glavnem temo «Človek — stroj — narava». Razpravljali bodo o tem, kako naj bi stroj postal bolj human, kako naj bi bil bolj na uslugo človekovim sodobnim zahtevam in potrebam. Da bi si olajšal življenje, je človek že zdavnaj začel ustvarjati najraznovrstnejše stroje, začenši z navadnim kolesom pa vse do današnjih strahotno velikih in popolnih strojev v skladu pač s sodobnimi zapletenimi potrebami in s sodobnim dojemanjem tehnike in tehnologije.

Danes zahteva človek od stroja vedno več in če si ustvarja «skromne stroje» za oranje zemlje, si ustvarja tudi mogočne naprave, s katerimi leti na Luno ali pošilja druge stroje na Venero in Mars. Vse to pa človek počne, da bi si olajšal napore, kar se odraža v običajnih gospodinjskih strojih pa tudi v mogočnih buldoženjih, ki jih uporablja za trasiranje cest in pri drugih podobnih delih.

Toda če stroji dejansko pomagajo človeku, posredno tudi vplivajo nanj. Res je, da jemljejo «z njegovih ramen» veliko naporov, toda stroj pogosto človeku tudi škoduje. V zvezi s tem ne smemo pozabiti na primer že samega zasmrajevanja zraka, pa tudi ne vedno večjega ropota, posledica česar je vedno večja živčnost človeka. Na kongresu v Kuparih bodo govorili o problemih, ki jih je treba rešiti, da bo odnos med človekom in strojem čim boljši. Sicer je človek že skušal in skuša napraviti iz stroja še popolnejši stroj, do oblike robota, toda ali ne bo nekega dne robot zagospodaril nad človekom? Tudi to je problem, ki bodo o njem govorili na sedanjem zasedanju.

Če smo prej rekli, da je vključenih v to mednarodno organizacijo petnajst držav, bomo sedaj dodali, da bodo na zasedanju sodelovali strokovnjaki iz 35 držav, da je na sporedu okoli 200 referatov.

Osnovno geslo te mednarodne organizacije je, da se znanstveni dosežki ne smejo izkoriščati v politične in komercialne namene, pač pa da bi ti dosežki morali služiti človeku kot takšnemu, torej vsemu človeštvu ne glede na meje, politično ureditev dežel, na nazore, raso itd.

Prvi kongres te federacije je bil v Varni v Bolgariji, drugi je bil v Zakopanih na Poljskem, za tretji kongres, ki bo sedaj v bližini Dubrovnika, so se potegovale Zahodna Nemčija, Nizozemska, Italija, Madžarska in Jugoslavija. Jugoslaviji je uspelo, da so se odločili zanjo in to verjetno na račun dejstva, da strojna fakulteta beograjske univerze slavi letos stoletnico svojega obstoja, pa čeprav v obliki oddelka nekdanje beograjske Visoke šole. Zato je strojna fakulteta beograjske univerze tudi pokrovitelj sedanjega kongresa.

OSNOVNA ŠOLA CERKNO
SPOMENIK NOB

1944 27·I· 1972

BIVŠI PARTIZANI, AKTIVISTI, VSI DEMOKRATIČNI SLOVENCI IN ITALIJANI! — Prispevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!

Prispevki se v Trstu nabirajo:

v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II.,

na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II.,

na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, pritličje,

v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in

na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi.

V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, Ul. Malta 2/1 in na sedežih vseh prosvetnih društev na Goriškem.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Borbeno boste razpoloženi, vendar vas bodo nevšečnosti spravile v tir. Prijetno razpoloženje v prijetni družbi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne dopuščajte si prevelikih stroškov, pa čeprav bi vam posli šli dobro. Nekdo spletkari proti vam.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Dobili boste hvaležno nalogo, ki pa je ne boste do konca izpeljali. Pismo ali darilo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Tudi iz nič obetajočega posla boste izvlekli dobiček. Vaše okolje je nad vami navdušeno.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vrnite se k starim poslovnim zvezam, ki so bile še najboljše. V družini se nekaj maje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vaši predlogi bodo sprejeti. Ne bodo pa se obnesli. Majhni družinski problemi z neprijetnim zaključkom.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Preveč se vtikate v stvari, ki se vas ne tičejo. To moti poslovne tovariše. Preveč si domišljate.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Zelo živo delovno razpoloženje v vašem običajnem krogu. Ponuja se vam prijetno prijateljstvo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Odlične ideje, ki pa jih ne boste izpeljali zaradi pomanjkanja smisla za praktičnost. Ljubosumni boste.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Delo boste začeli s težavo, vendar se vam bo spotoma razvilo. Več odločnosti ne bi bilo odveč.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Okoliščine vas bodo pripeljale v nov poslovni ambient. Borite se proti spletkam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne razkazujte preveč svojih poslovnih uspehov. Zanimiva in zelo prijetna vest.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Norberto Majlis razstavil v galeriji «Cartesius»

Z otvoritveno razstavo nove jesenske dejavnosti izpolnjuje galerija Cartesius svojo obljubo najširšega obveščanja, ki jo je dala ob ustanovitvi. Menda je to prvič v Trstu, da nam prikazuje svoja dela neki umetnik iz daljne Argentine. Je to Norberto Majlis iz Buenos Airesa, ki pa je dovršil slikarsko šolanje v Santiagu, prestolnici sosedne države Čile. Pozneje pa se je izpopolnil še v grafičnih postopkih na specialki muzeja sodobne umetnosti v brazilskem Riu de Janeiru. Sedaj je v Evropi, da bi se seznanil s trenutnimi likovnimi dosežki v Italiji, Angliji in Franciji, kjer je v Parizu ravnokar sodeloval na razstavi galerije «Esmeralda».

Osemnajst velikih obarvanih risb, sitotisov in lesorezov visi na tržaški razstavi. Iz prikazanih diapozitivov starejših del v olju je opazen duhoven stik z enim najizrazitejših pobudnikov sodobne predmetnosti z Baconom. Je pa Majlis barvitejši in vera v likovne osnove in njih silo izražanja je pri njem močnejša, kar ga usmerja v svojstveno vizualno stvarnost, ki jo moreta duh in oko resnično spoznati.

Nadaljnji razvoj tega je predvsem razviden v razstavljenih listih, katerih socialno-človeška vsebina zahteva močan poudarek tako v črti kot v barvi. Majlis zgoščuje njeno bistvo, ko piše v katalogu: «Čeprav ne iščem nekega 'latinskoameriškega' lika, menim, da je moč zaslediti na tej razstavi znake njene nasilne in moreče stvarnosti.»

Naslovi prikazanih del to bolje odkrivajo likovno manj razgledanim. Tako je n.pr. «Človek iz nerazvite dežele» lesorez, ki prikazuje sestradanca, še bolj pretresljivo pa izpada v listu «Družinski član političnega zapornika», v katerem s črno-okrasto skrotovičenostjo oblik izraža obup in nemoč osemljenega posameznika pred oblastjo.

Oblike so čisto jasne v ponavljajoči se skupini vojakov v velikem lesorezu «Pot svobode», kjer stoje vojaki kot pregrada med krvavordečimi polji in razširjajočo se sončno svetlobo, ki odriva utesnjujoče jo temine. Ako je način združevanja simbolov in človeka vidnejši v dodelanosti zasnov tiskov, pa so risbe bolj sproščene in kruto neusmiljene v seciranju človeške stvarnosti na najnižji ravni družbe.

MILKO BAMBIČ

O bienalu v Sao Paulu

SAO PAULO (Brazilija), 9. — *Ko smo pred nedavnim poročali o ljubljanski mednarodni grafični razstavi, smo rekli, da spada ta prireditev med največje in najpomembnejše v Evropi, morda tudi na svetu. Po obsegu je prav gotovo še večji bienale v Sao Poulu v Braziliji. To pa zaradi dejstva, ker se vzporedno z razstavo vrši tu tudi številne druge prireditve, ki dajo razstavi večji pomen in večji poudarek.*

Razstava v Sao Paulu, ki tudi nosi naslov bienale, zasluži, da se ustavimo pri njej iz več razlogov. Predvsem zato, ker gre za zares veliko prireditev. Od Italijanov sta kar dva dobila visoko priznanje. Giuseppe Capogrossi, ki so mu v Ljubljani dodelili posebno dvorano, je «prodrl» tudi v Sao Paulu z eno svojih abstraktnih kompozicij z oznako «Površina». Gre za izvirno grafično konstrukcijo, ki temelji na njegovih značilnih «znakih». Njegovo grafiko je posebej pohvalila žirija in tudi krajevni tisk je močno pohvalil Capogrossijeve slike. Drugi italijanski nagrajenec pa je Nicola Carrino, ki se je tudi uveljavil tako pri kritikih in strokovnjakih kot tudi pri občinstvu.

Na bienalu v Sao Paulu sodelujejo letos umetniki iz petdesetih dežel, med katerimi so seveda tudi Jugoslavija, Italija, Avstrija, Zahodna Nemčija, Španija, Japonska in Velika Britanija, pač tiste države, ki na področju likovne umetnosti veliko pomenijo. Poleg že omenjenih dveh italijanskih slikarjev, ki sta bila nagrajena, so dobili primerna priznanja tudi Michael Gross, Osias Hofstadter, Arnold Rainer, Rafael Canogar in mnogi drugi, predvsem japonski umetniki.

Vzporedno z razstavo je več drugih prireditev, ki dajejo poudarka deseti prireditvi, to se pravi dvajsetletnici ustanove same. Med drugim so organizirali razstavo del vseh tistih brazilskih umetnikov, ki so bili doslej nagrajeni na raznih dveletnih prireditvah. Nadalje so organizirali posebno razstavo del velikega španskega slikarja, ki sicer živi v Parizu, Pabla Picassa ob njegovi 90-letnici. Nadalje so organizirali razstavo pravih «umetniških biserov»; v eni izmed velikih dvoran so razstavljena dela, ki govore izključno o baletu, v drugi dela posvečena glasbi, gledališču itd. Veliko je tudi «okroglih miz» in zasedanj.

Nekaj kulturnih prireditev v okviru «Kraškega tedna»

Zamisel o organiziranju «Kraškega tedna» je bila zares posrečena. To se opaža iz leta v leto, ko se k osrednji prireditvi «kraški ohceti» pridružuje vedno več novih prireditev, začenši z bolj organiziranim obnavljanjem starih kraških specialitet po kraških gostiščih, pa vse do vedno bolj bogatega kulturnega programa. In naše tri slike, ki jih objavljamo danes, nam prikazujejo prav to plat «Kraškega tedna». Moški pevski zbor iz Repna «Srečko Kumar» je v ponedeljek zvečer na otvoritvi «Kraškega tedna» zapel na dvorišču Kraške hiše nekaj slovenskih narodnih in umetnih pesmi. V sredo zvečer pa bi bil moral imeti celovečeren koncert, pa mu je vreme ponagajalo. Toda napori, ki jih je zbor pod vodstvom Mirka Guština žrtvoval, da bi se na to prireditev pripravil, niso zaman, saj se bo lahko izkazal na kaki drugi prireditvi ali ob kaki drugi priložnosti. Na gornji sliki vidimo zbor, kot se je predstavil na otvoritvi v ponedeljek zvečer, ko je nastopil v slovenskih narodnih nošah. Ob strani nam slika prikazuje, kolikšen je bil naval ljudi na razstavo o kmetijstvu na Krasu, ki tudi spada v okvir «Kraškega tedna». Razstava je v razstavišču Kraške hiše in je zelo zanimiva, tako da privablja veliko domačih ljudi, pa tudi meščanov. Na spodnji sliki pa vidimo godbo na pihala s Proseka, ki je imela pod vodstvom Zdravka Kanteta celovečerni koncert na trgu sredi vasi v torek zvečer, ko je zaigrala cel niz koračnic, pa tudi odlomkov iz oper ter tudi nekaj narodnih. Skratka «Kraški teden» se lahko ponaša tudi z dokaj bogatim kulturnim programom.

TONE SVETINA

180.

UKANA

DRUGA KNJIGA

V vas vidi enega izmed stebrov nove slovenske države. Zavidljive izraze občudovanja vaše osebnosti so nabrali moji ljudje z vseh strani. Celo škof vas ima za zelo omikanega in celo kulturnega, veri naklonjenega barbara, kot na tihem imenuje vse, ki pripadajo vojski SS. Tisk je preplavljen z opisi vašega lika. Pišejo samo v superlativih!»

«Kako pa naj bi pisali, dragi Helmut? Kar pišejo naj drugače, pa ne bodo samo ob kruh, temveč tudi ob glave! Saj veste, kaj so novinarji. Po naravi so radovedni, večkrat boječi kot ujedljivi psi. Pri nas, v našem redu, pa imajo zaradi varnosti vsi nagobčnike. Res je ,da ni velik nihče, ki ga ne bi bili oznanili. Saj celo laž, ki jo vztrajno ponavljamo, postane v očeh raje resnica.

Ne veste, dragi Helmut, kako v dnu srca preziram svojat, ki se oklepa škofa in pokrajinskega predsednika. Vsak dan bolj me nadlegujejo. Razne delegacije prihajajo k meni moledovat s kramarskimi nameni. In tožarijo drug drugega. To so hlapci! Klavrna služinčad! Če bi vedeli, kaj nameravam z njimi po zmagi, bi jih polovica še danes pobegnila k rdečim v gozdove. Na žalost jih še potrebujem, vi pa tega ne razumete.

Da mi ne boste delali težav s cerkvenimi ljudmi! Pri pokoritvi narodov ima vera veliko vlogo. Že otroke uči pokorščine. Pravijo, da je oblast dana od boga in da brez božje volje ne pade z glave niti las. Torej smo božja volja v tej deželi mi, morda celo kazen za grehe te in prejšnjih generacij. Se enkrat vas prosim, da mi ne kvarite dobrih odnosov s cerkvijo. Vsaj javno ne! Težko sem jih vpregel v svoj voz, zato jih nikar ne opozarjajte, da se volk in jagnje ne paseta dolgo na skupni trati.»

«Napačne informacije imate, gospod general! Vem, tudi te izhajajo od mojega šefa. Priznam vam, da ne cenim farških podlasic. Toliko pameti pa imam, da ne oviram vaše politike,» se je zagovarjal Wolf, general pa je napolnil dve skodelici s turško kavo in pomirjeno dejal:

«Upam in verjamem vam. Videli boste, kaj vse bom še napravil, da jih bom razdvojil in razbil. Med njimi bom zasejal sovraštvo, ki ga ne bo nihče oplel. Sicer je to samo majhna vaja, navadna priprava za povojne dni. Takrat se bomo soočili z novimi nasprotniki. Varčujte z močmi, Helmut. Potreboval vas bom na svoji levi strani... Vas, ki znate loviti velike ribe tako, da jih najprej nakrmite!» se je zahahljal general in natočil vina.

31

Blisk je proučeval niti Wolfove agenture v diviziji in na njenem operativnem področju vsak dan z večjo strastjo, ki mu jo je netil notranji ogenj osebne ogroženosti. Iz Prešernove brigade je dobil poročilo, da so v bataljonu, ki se je boril na Lavtarskem vrhu, odkrili človeka, ki je bil verjetno podtaknil pismo Ani v torbico prve pomoči.

Divizijski štab je poslal bataljon za nekaj dni s posebnimi nalogami čez reko Savo. To je bilo področje, kjer je v organizacijah OF delovala Doris, ki jo je bilo treba preskusiti. Iz tega področja je prihajalo v brigade mnogo na novo mobiliziranih in prostovoljcev. Med njimi je bilo nekaj sumljivih Blisk je odšel z bataljonom, da bi navezal stike s terenskimi vosovci. Moral bo poiskati tudi Artija, od katerega je dobil pomembna opozorila.

Po celodnevnem pohodu so prispeli na Mohor, sredi noči pa so se spustili proti reki in železnici. Savo so prebredli pod strelnim ognjem iz bunkerjev ob progi. Rafali so sikali predvsem proti zadnjemu delu kolone. Živa veriga rok se je pretrgala. Voda je hrumela, drla in jih spodnašala. Bila je globoka in zelo nevarna. Sredi reke je odnesla kuharja. Zajel jo je bil v svoj veliki lonec, to pa ga je odtrgalo od tal, in že je zdrsnil s tokom v noč. Vodnik Lampret se je zagnal za njim in ga odvlekel na prod. Potem je še nekajkrat skočil v vodo in pomagal reševati še nekatere, ki jih je odnašalo.

Blisk in Karel sta stala na bregu in vodila reševanje. Janez z Marjanco je razporejal predhodnico. Bataljon je izginjal v temno noč. Čezenj so pivkale svetleče se štrene mitraljeških rafalov.

V prvem gozdičku so se ustavili, da bi ugotovili, če kdo manjka. Karel je Blisku omenil sumljivega borca, ki jih je spremljal neoborožen že mesec dni. V brigado je prišel z Dunaja, kjer se je šolal. Lepo oblečen, z belo srajco in kravato, je takoj zbudil sum, da je poslan. O komunizmu in osvobodilnem gibanju je vedel preveč, da bi mu zaupali. Spremljale so ga nesrečne okoliščine, da si ni mogel pridobiti zaupanja. V neki vasi je lačen zabredel v župnišče. S pol hlebca kruha pod pazduho ga je pred vrati zagledal komandant Janez. To mu je bilo dovolj, da se je vznemiril, če ga je samo videl. Zaman so ga pošiljali v vseh nevarnih urah naprej poizvedovat, imel je srečo. Ni se ga prijela krogla, kar je bilo seveda še bolj sumljivo. Za prehod čez reko mu je Karel dodelil dva stražarja in jima velel, naj ga takoj pihneta, če bi skušal pobegniti. Še preden pa se je raztepeni bataljon zbral, je študent prišel h Karlu in Blisku z vestjo, da je izgubil oba stražarja. To ga je nekoliko dvignilo v poveljniških očeh in poslali so ga v kolono brez stražarja.

Sredi noči je bataljon prispel v vas med reko in gorami. Hiše so spale, le psi so se oglašali z vseh voglov. Mislili so že nadaljevati pot, ko sta jih ustavila vpitje in vrišč iz vaške gostilne. Obstopili so hišo.

Svarunov namestnik Karel je odpri vrata na stežaj in obstal z naperjeno brzostrelko med podboji. Zadah po vinu in cigaretnem dimu je buhnil vanje. Po sobi so leteli kozarci in stoli, fantje so se mlatili z vsem, kar je komu prišlo pod roke. Cevi orožja in uniforme med vrati pa so pretepače streznile kakor mrzel tuš. V Karla so strmeli kot v prikazen. Izza pulta je pomolil glavo debel, dobrodušen gostilničar, ki se mu je obraz raztegnil v proseč nasmeh.

«O, Karel, moj rešenik! Gostilno so mi razbili... Poglej, uničili so me...»

Planil je k njemu in se mu obesil okoli vratu. Med gručo pretepačev je nekdo zavpil:

«Živeli partizani!»

«Kakšna orkamadona pa je to? Domač pretep sredi vojne!» je zarentačil Marko in se zrinil med vrata.

Karla so nekateri poznali; posebno sta si bila na roke z gostilničarjem. Tik pred vojno je krampal v okolici Kranja kot delavec pri nekem gradbenem podjetju, pa se je večkrat ustavil v tej gostilni, da se je odžejal.

«Karel, zaščiti me!»

«Saj te! Kar napravi se in pojdi z nami!»

«To pa ne, z vami pa ne! Prav rad bi šel, če ne bi bil bolan. Če ne verjameš, imam potrdilo.»

«Pa vi fantje, boste šli z nami? Dobro se znate tepsti, take potrebuje naša vojska. Vse do zadnjega vas z veseljem mobiliziramo.»

Med gručo mož in fantov se je zaslišalo mrmranje. Marko pa je dregnil gostilničarja pod rebra. «Oštir, daj mi en pir. Plačam z dolarji!»

Gostilničar je brž postregel. Marko je nagnil, da so se mu pene obesile po brkih.

Pretepači so začeli ugovarjati. Nenadoma so bili vsi bolni razen štirih, ki so bili takoj nared za odhod. Toda Karel ni popustil. Tako se je bataljon povečal za dvajset vročekrvnih novih borcev. Gostilničar je stočil nekaj sodčkov piva, da so se odžejali vsi, potem pa so se izgubili v noč.

Bataljon se je zavlekel na gozdnato pobočje in prespal ostanek noči. Sonce je posvetilo v gozd, ko so razen straž tu

NA 17. EVROPSKEM KOŠARKARSKEM PRVENSTVU

Danes prvi koši v Essnu in Böblingnu

ITALIJA					JUGOSLAVIJA				
R. Bariviera	22	199	43	Simmenthal — Milan	B. Georgijevski	20	184	25	Rabotnički — Skopje
L. Bisson	25	200	50	Ignis — Varese	L. Simonović	22	197	81	C. zvezda — Beograd
M. Cosmelli	28	182	127	Snaidero — Videm	V. Jelovac	22	207	83	Olimpija — Ljubljana
O. Flaborea	31	198	91	Ignis — Varese	Ž. Knežević	24	210	36	OKK Beograd — Be.
G. Giomo	22	183	41	Simmenthal — Milan	A. Žorga	24	201	73	Olimpija — Ljubljana
G. Iellini	24	188	42	Simmenthal — Milan	D. Kapičić	23	198	95	C. zvezda — Beograd
P. Marzoratti	19	187	6	Forst Cantù	B. Bassin	27	178	56	Olimpija — Ljubljana
M. Masini	26	208	140	Simmenthal — Milan	K. Čosić	23	209	104	KK Zadar — Zadar
D. Meneghin	21	204	61	Ignis — Varese	D. Vučinić	22	202	7	C. zvezda — Beograd
C. Recalcati	26	184	94	Forst — Cantù	N. Plečaš	23	188	110	Lokomotiva — Zagreb
L. Serafini	20	210	12	Norda — Bologna	D. Čermak	27	190	137	Partizan — Beograd
M. Zanatta	24	198	67	Ignis — Varese	D. Rukavina	19	204	31	Lokomotiva — Zagreb

(Številke pomenijo zaporedoma starost igralca, telesno višino in število nastopov v reprezentanci)

ESSEN, 9. — Vse je pripravljeno za največjo evropsko košarkarsko prireditev, ki se bo jutri začela v Essnu in Böblingnu. Zah. Nemci so (s svojo značilno natančnostjo) pripravili vse podrobnosti, kar pa je razumljivo, saj bodo čez dobrih deset mesecev gostili olimpijski košarkarski turnir in je torej to tekmovanje v bistvu le generalka za pomembnejšo prireditev.

Pa še nekomu je 17. EP le «prehodna postaja»: Sovjetom. Doslej so bili že desetkrat kontinentalni prvaki in so tudi letos v taki formi, da tempirajo svojo reprezentanco v bistvu le na olimpijske igre. Nastop v Essnu je zanje torej le člen na poti do olimpijskega zlata, katero so trdno odločeni osvojiti. Sovjeti so vsekakor glavni favoriti 17. EP.

Jugoslovani so odpotovali v Nemčijo brez treh standardnih članov svoje ekipe (Tvrdiča, Šolmana in Skansija), a so kljub temu polni optimizma in želje po zmagi. Doslej so že osvojili celo naslov svetovnega prvaka, nikoli pa niso bili evropski prvak, čeprav je trikrat manjkalo le za las. Se bodo tokrat vrnili domov tudi s kontinentalnim naslovom?

Italijani sodijo trenutno med najboljše evropske ekipe. Tudi «azzurri» imajo nekaj novosti v svojem moštvu, v primerjavi z Ljubljano, in kot kaže je bila vključitev teh igralcev v reprezentanco posrečena (vsaj sodeč po rezultatih, ki so jih dosegli v preteklem prvenstvu). Vsekakor ima danes Italija peterko, ki bo lahko marsikomu zmešala štrene.

Na splošno lahko rečemo, da bo letošnja konkurenca na EP izredno močna, saj imajo tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Španija odlične peterke, pa tudi Francija in Izrael bi lahko temu ali onemu pripravila neljubo presenečenje.

Današnje tekme:

A skupina (Essen): Romunija — SZ, Španija — Francija, Poljska — Z. Nemčija.

B skupina (Böblingen): Izrael — Italija, ČSSR — Turčija, Jugoslavija — Bolgarija.

Na mednarodnem košarkarskem turnirju za pokal Dreossi v Gorici je Rudar premagal Patriarco s 84 proti 72, FFAA pa Splugen z 82:60.

ŽENEVA, 1935
1. Letonska
7. Italija

RIGA, 1937
1. Litva
6. Italija

KOVNO, 1939
1. Litva
6. Italija

ŽENEVA, 1946
1. Češkoslovaška
2. Italija

PRAGA, 1947
1. Sovjetska zveza
9. Italija
13. Jugoslavija

KAIRO, 1949
1. Egipt (Italija in Jugoslavija odsotni)

PARIZ, 1951
1. Sovjetska zveza
5. Italija

MOSKVA, 1953
1. Sovjetska zveza
6. Jugoslavija
7. Italija

BUDIMPEŠTA, 1[illegible]
1. Madžarska
6. Italija
8. Jugoslavija

SOFIJA, 1957
1. Sovjetska zveza
6. Jugoslavija
7. Italija

CARIGRAD, 1959
1. Sovjetska zveza
9. Jugoslavija
10. Italija

BEOGRAD, 1961
1. Sovjetska zveza
2. Jugoslavija (Italija odsotna)

WROCLAW, 1963
1. Sovjetska zveza
3. Jugoslavija
12. Italija

MOSKVA, 1965
1. Sovjetska zveza
2. Jugoslavija
4. Italija

HELSINKI, 1967
1. Sovjetska zveza
7. Italija
9. Jugoslavija

NEAPELJ, 1969
1. Sovjetska zveza
2. Jugoslavija
6. Italija

NOGOMET

V nadaljevanju mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja Pieri so dosegli te izide:

Metalul — Rijeka	5:1
Torino — Triestina	2:1
Hajduk — Inter	2:1
Lanerossi — Pordenone	1:0

ŠD Primorec iz Trebč sklicuje

redni občni zbor

v soboto, 11. septembra 1971, ob 20.30 v prvem, in ob 21. uri v drugem sklicanju z naslednjim dnevnim redom:

1. pozdravi in poročilo predsednika
2. tajniško poročilo
3. blagajniško poročilo
4. razno

Občni zbor bo v Ljudskem domu v Trebčah.

PRED KOŠARKARSKO SEZONO

Priprave naših ekip

Naša košarkarska moštva so začela s pripravami. Igralci bodo prav kmalu nastopili v raznih prvenstvih in turnirjih.

Polet: Drvarič

Pri Poletu, ki bo tudi letos nastopil izključno z mladinskimi ekipami, so vsi igralci začeli s treningi. Prav te dni pa se pri openskem društvu mudi Janez Drvarič, ki je eden izmed trenerjev slovenske mladinske reprezentance in ki je treniral letos to reprezentanco v Kranjski gori. Teh treningov se je udeležil tudi Adrijan Sosič.

Drvarič pri Poletu trenira minibasket in dečke. Sergij Tavčar: «Z Drvaričem smo seveda zelo zadovoljni, kajti dela pridno in resno, poleg tega pa smo lahko zasledili med njegovimi treningi vrsto vaj, ki so bile za nas še neznane. Naši igralci bodo z Drvaričem ogromno pridobili.»

Drvariča smo vprašali, kako se počuti na Opčinah.

«Pri Poletu sem našel ugodno okolje za dobro delo, kajti društvo je organizacijsko dobro pripravljeno. Poleg tega pa razpolaga z vrsto dobrih mladih igralcev, ki bodo prav kmalu enakovredni Adrijanu Sosiču in še boljši.»

«Kako trenirate?»

«Treniramo vsak dan, in sicer zjutraj. V glavnem skušamo piliti obrambne elemente in seveda pri tem pazim tudi na osebno tehniko.»

«Rezultati?»

«Zadovoljen sem z igralci. Vsi pridno in požrtvovalno trenirajo, nekateri pa obetajo prav dobro. Žal, med temi igralci ni visokih, kar je danes v košarki velike važnosti. Sicer pa so dokaj gibčni in telesno dobro pripravljeni.»

«Kaj bi svetovali našim košarkarjem?»

«Da bi vestno trenirali in se tudi sicer zavzeli za košarko, ne samo na treningih.»

Pavlović prihodnji teden

Drvarič bo treniral poletovce do nedelje, nato pa bo vodil treninge priznani slovenski strokovnjak Mik Pavlović, in sicer od 14. do 21. septembra. Polet je torej pripravil resen program, kar kaže, da društvo dobro deluje.

Poleg minibasketa in dečkov pa trenirajo tudi ostali pri Poletu. Adrijan Zavadlal vodi treninge ženske mladinske ekipe, Sergij Tavčar naraščajnice. Mlajši mladinci pa imajo individualne treninge, ki jih vodi Adrijan Sosič.

Bor — vsak dan

Pri Boru so začeli s treningi tudi naraščajniki, tako da so trenutno prav vsi igralci zaposleni. Člani trenirajo vsak dan in se tako pripravljajo na turnejo po Poljski, kamor bodo odpotovali prihodnji teden, 17. septembra.

Mladince bo prevzel Mari, ker je trener Kafol prezaposlen z delom.

Naraščajnike bo treniral Laković, medtem ko bo vodil treninge za dečke in minibasket tudi letos Rudes.

SABA v Mariboru

Igralci minibasketa in mladinskih iger SABA, katerih trener je prizadevni Frizzati, so v soboto in nedeljo gostovali v Mariboru, kjer so odigrali dve srečanji. Tržačani so se najprej pomerili z Mariborom 66 in so zmagali z izidom 40:29. Naslednji dan pa so igrali z reprezentanco mestnih šol in so prav tako zmagali. Izid 47:35 za SABA. Najboljši v tržaških vrstah so bili Larisi (34 točk v dveh tekmah), režiser Potocco in pivot Tosolini.

Drevi Bor — Italsider

Borovi košarkarji bodo drevi ob 21. uri igrali trening tekmo proti Italsidru, ki bo letos nastopil v C ligi. Bor bo nastopil z naslednjo postavo: Adrijan in Danijel Zavadlal, Francia, Koren, Fabjan, Ambrožič, Starc, Laković, Rudes, Stojan in Valter Hrvatič, Šare, Martin Kralj, Kapič. Srečanje bo v telovadnici Monte Cengio.

b. l.

Na letošnjih 12. SŠI

Kras in Sokol skupno

V sredo, 8. t.m. sta se v Zgoniku sestali delegaciji ŠD Sokol in ŠK Kras. Na tem sestanku, ki sodi v okvir rednih stikov med obema društvoma, je bil govor predvsem o '2. SŠI. Delegaciji sta sklenili, da bosta društvi na teh igrah nastopali pod skupnim imenom Kras-Sokol. Do tega sklepa sta društvi prišli, da bi praktično preskusili možnosti ožjega sodelovanja in s tem prispevali k enotnosti zamejskega športa.

OBVESTILO

ZSŠD sporoča, da se bodo tekmovanja za posamezne panoge začela v naslednjih dneh:

bližanje — 15. septembra
odbojka (člani) — 16. septembra
Sprejemanje prijav za člansko odbojko se bo zaključilo v soboto, 11. septembra.
balinanje — 20. septembra
odbojka (mladinci) — 24. septembra
košarka — minibasket: vpisovanje do 30. septembra, tekmovanje 6. oktobra;
mladinci: do 15. septembra vpisovanje, 18. 9. začetek tekmovanj;
ženske: vpisovanje do 15. septembra, 19. septembra začetek tekmovanj;
člani: vpisovanje do 25. septembra, začetek tekmovanj 1. oktobra;
namizni tenis — vpisovanje do 11. septembra, začetek tekmovanj 14. septembra.
Za ostale panoge točni datumi še niso določeni.

PADALSKO TEKMOVANJE V PORTOROŽU

Danes skoki v morje

PORTOROŽ, 9. — Na neuradnem letošnjem svetovnem padalskem prvenstvu v Portorožu so danes zaključili včerajšnjo disciplino — to je skupinske skoke na cilj z višine 1000 m. Padalci so izvedli po dva skoka, padalke pa enega. Ker ni bilo večjih spodrsljajev, so ekipe v glavnem obdržale včeraj osvojeno mesto, oziroma je prišlo le do majhnih premikov. Spet se je ena disciplina končala s popolnim zmagoslavjem Vzhodnih Nemcev, ki so zasedli prvo mesto, tako v moški kot v ženski konkurenci. Presenečenje so pripravile tudi ekipe Nizozemske, Italije in Madžarske, ki jih v začetku strokovnjaki niso prištevali k favoritom, medtem ko je dokaj razočarala ekipa ZDA. Jugoslovani so solidni in so napredovali od zadnjega prvenstva.

Končni rezultati discipline skupinskih skokov na cilj z višine 1000 m:

MOŠKI

1.	Nemška demokratična republika (druga ekipa)	1,94
2.	Sovjetska zveza	2,37
3.	Italija (prva ekipa)	3,38
4.	Nemška demokratična republika (prva ekipa)	4,11
5.	Madžarska	5,64
6.	Češkoslovaška	6,11
7.	Jugoslavija (druga ekipa)	6,21
8.	Bolgarija	6,47
9.	Zvezna republika Nemčija	7,94
10.	Italija (druga ekipa)	9,36

ŽENSKE

1.	Nemška demokratična republika	7,54
2.	Češkoslovaška	7,56
3.	Sovjetska zveza	13,46
4.	Jugoslavija	21,38

Zvečer je priredil sprejem na čast udeležencem in gostom, komercialni direktor veletrgovskega podjetja Kluz iz Beograda Gojko Andjelić. To podjetje namreč izdeluje med drugim tudi padala in opremo za padalce.

Jutri bo na sporedu najaktraktivnejša točka prvenstva, to je skoki v morje z višine 600 m.

Košarkarski pravilnik 12. SŠI

1. Tekmovanje v košarki organizira ŠD Polet z Opčin.

2. Kategorije tekmovanja: člani, mladinci (rojeni leta 1956 in mlajši), minibasket (rojeni leta 1959 in mlajši), ženske.

3. Tekme se bodo odvijale na igrišču Prosvetnega doma na Opčinah, v Padričah in na stadionu «1. maj» v Trstu.

4. Sistem tekmovanja: v skladu s prijavljenimi ekipami bo sestavljen prvi del turnirja, v katerem se bo tekmovalo po izločilnem sistemu. V vseh kategorijah bodo preostale 4 ekipe odigrale zaključni turnir po sistemu «vsak z vsakim».

5. Tekme mladincev, članov in žensk bodo potekale po mednarodnih pravilih FIBA. Za minibasket bodo v uporabi žoge tipa «junior». Tekme bodo trajale 4 četrtine po 10 minut brez ustavljanja ure.

6. Če bo več ekip imelo ob koncu tekmovanja enako število točk na skupni lestvici, bo o uvrstitvi odločala razlika v koših v medsebojnih srečanjih.

7. Če po poteku 15 minut od objavljenega začetka tekme ne bo imela ekipa na igrišču 5 za igro pripravljenih igralcev, bo tekmo zgubila brez borbe.

Igralci iste ekipe morajo nastopati v enotnih dresih z vsaj eno vidno številko. Niso dovoljene številke zarisane s kredo ali podobnimi zasilnimi pripomočki. Dovoljen je kvečjemu en igralec brez številke na dresu; niso pa dovoljene številke 1, 2 in 3. Ekipa, ki bo sicer imela na igrišču 5 igralcev, ne pa zadostno število sprejemljivih dresov, bo tekmo zgubila b.b.

8. Ekipa, ki bo v zaključnem delu tekmovanja v svoji kategoriji odpovedala tekmo b.b., bo izključena iz nadaljnjega tekmovanja in bo zasedla zadnje mesto lestvice.

9. Igralci mladinskih kategorij bodo morali ob zahtevi sodnika predložiti veljaven osebni dokument organizacijskemu odboru v roku 24 ur. V obratnem primeru bo tekma registrirana z izidom 2:0 v korist nasprotne ekipe.

10. Če isto društvo nastopa z več ekipami, bo o razdelitvi igralcev v posamezne ekipe odločal zapisnik prve odigrane tekme. Če bo igralec nastopil v več ekipah, pa čeprav v okviru istega društva, bo kaznovan s prepovedjo igranja v naslednjih tekmah, tekma sama pa bo registrirana z izidom 2:0 v korist nasprotne ekipe in z odvzemom ene točke v skupni lestvici.

11. Dovoljen je priziv proti kršitvam predpisov točk 10 in 11 tega pravilnika. Ob tem bo treba izročiti organizacijskemu odboru kavcijo 5000 lir, ki se v primeru zavrnitve priziva ne vrne.

12. Organizator si lasti pravico postavljanja nosilcev skupin. Proti temu ni dovoljen priziv.

13. Organizator ne odgovarja za morebitne poškodbe, ki bi jih utrpeli igralci v okviru posameznih tekmovanj.

14. Za kar ni predvideno v tem pravilniku veljajo splošna pravila italijanske košarkarske zveze (FIP) in mednarodne zveze (FIBA) ter splošni pravilnik SŠI.

15. Organizator si pridrži pravico, da po svoji uvidevnosti spremeni zgornji pravilnik.

ATLETIKA

ZAH. BERLIN, 9. — Jugoslovanski atleti so slavili velik uspen na mednarodnem mitingu v zahodnem Berlinu. Evropska rekorderka v teku na 800 m, Vera Nikolić je bila tudi tokrat prva v času 2'01". Premagala je nič manj kot svetovno rekorderko Hildergard Falckovo, ki se je morala zadovoljiti šele s četrtim mestom. Zahodnonemška tekmovalka je pričela zelo hitro, saj je pretekla prvih 400 m v 57"5. To se ji je maščevalo v zadnjem naletu, ko je iz skupine ušla Nikoličeva ter je prepričljivo zmagala.

Končni vrstni red:
1. Nikolić (Jug.) 2'01"
2. Hofman (Kanada) 2'02"8
3. Sykora (Avstrija) 2'03"3
4. Falck (ZRN) 2'04"4

Na istem tekmovanju je dosegel Slovenec Jože Medjimurec nov jugoslovanski državni rekord v teku na 800 m s časom 1'46"9. Dosedanji najboljši dosežek je pripadal prav tako njemu z desetinko slabšim časom. Medjimurec se je uvrstil na tretje mesto, za Američanom Winzinrie dom (1'46"2) in Kenijcem Saisijo (1'46"6).

PRED ZAČETKOM NOGOMETNEGA PRVENSTVA

JUVENTINA - letošnje prvenstvo v drugi amaterski nogometni ligi

Iz vrst tega društva je izšel reprezentant Nardin

Štandreška Juventina bo letos nastopala v drugi amaterski nogometni kategoriji. Tudi v Štandrežu je nogomet najbolj popularna panoga, čeprav je društvo začelo gojiti tudi druge panoge, ki pa niso v večji meri zajele mladine.

Nardin: od Juventine do reprezentance

In prav iz vrst Juventine je zrasel vratar Nardin, ki bo letos igral v A ligi z Varesejem in ki je že nastopil v italijanski reprezentanci «under 23». Štandrežci so ponosni nanj saj si je s požrtvovalnim in resnim delom priboril mesto v eliti italijanskega nogometa.

Aldo Nardin, letnik 1947, je kot začetnik gojil nogomet v vrstah Juventine. Zaradi svoje spretnosti je bil za razred boljši od soigralcev in je presenetil zaradi talenta za v vlogo vratarja. Bil je namreč gibčen in sila drzen. Leta 1962 je zapustil Juventino in od tedaj se je začela njegova pot «nogometne slave». Letos se je končno uresničila njegova želja. Postal je namreč standardni vratar prvoligaškega moštva.

Brajnik: težav ne manjka

Franko Brajnik

Franko Brajnik je glavni referent nogometne ekipe Juventine. Za štandreško moštvo je Brajnik mnogo žrtvoval in v veliki meri gre njemu zahvala, da je ekipa uspešno nastopila v lanskem prvenstvu. V Štandrežu pravijo, da moraš vprašati Franka, če hočeš vedeti vse o Juventini.

«Bliža se prvenstvo, Brajnik, ekipa je že rešila svoje težave?»

«Težav pred prvenstvom in med samim prvenstvom druge amaterske kategorije gotovo ne manjka. Tudi mi smo morali rešiti in bomo morali rešiti vrsto vprašanj.»

«Organizacijskega značaja.»

«Tudi tega, kajti ekipa še nima svojega celotnega ustroja. Treba bo namreč preskrbeti še nekaj igralcev in predvsem bo treba najeti novega vratarja, kajti trenutno še nimamo vratarja. Naš standardni vratar Gergolet je namreč moral zaradi pogodbe prestopiti v drugo moštvo. Ostali smo tako brez tega vratarja, ki je bil lani za nas izredno dragocen. V vsem prvenstvu je namreč prejel le sedem golov, od teh samo dva iz akcije. Bil je za nas, res, izredne važnosti.»

«Letos bi Gergolet, kljub starosti, moštvu še koristil.»

«Gotovo. Računali smo nanj. Pogodba, ki jo je imel z nami, je žal letos zapadla in tako smo ostali morda brez svojega najboljšega moža.»

«Kako pa boste rešili vprašanje vratarja?»

«Trenutno še ne vemo. V tekmi proti Turjaku za pokal S. Lorenza je v vratih igral kapetan Nanut, ki si je pred kratkim poškodoval koleno. Priznati moram, da je dokaj dobro opravil svojo nalogo.»

«Ste se za letošnjo prvenstvo ojačili?»

«Nekaj novosti bo že. Po vsej verjetnosti bo v naših vrstah igral Gianfranco Nervo, ki nastopa v vlogi režiserja. Z njim se poznava dolgo let. Nervo je zrasel v vrstah Fiorentine in je pred leti nastopil kot kapetan v prijateljski tekmi s svojo ekipo proti Juventini. To je dober igralec, ki bo znatno ojačil sredino igrišča našega moštva.»

Novega igralca Juventine, Nerva, smo vprašali, kako se počuti v štandreškem moštvu.

Dokaj dobro. Fantje so res prijazni in mislim, da se bom prav kmalu vključil tudi v igro moštva. Treba bo seveda nekaj časa. Prepričan pa sem, da se bom le uigral.»

Letošnja postava

VRATARJI: ?
BRANILCI: Davide Faganel, Flavio Zin, Martin Paulin, Bruno Rupil, Edi Tabaj, Branko Peric, Aldo Peric, Viljem Žezlin.
REŽISERJI: Gianfranco Nervo, Arturo Montico, Emil Nanut.
NAPADALCI: Martin Marvin, Jordan Klavčič, Aldo Ferletič, Marčel Sirk, Mihael Kodrič, Marčel Makuc.
TRENER: Anton Peternel.

Bližnji program

Ekipa je začela s treningi pod vodstvom svojega trenerja Antona Peternela. Trenutno pa je Juventina zaposlena na turnirju za pokal S. Lorenzo, kjer bo igrala do začetka prvenstva druge kategorije. Juventina je namreč v skupini 10 ekip. Turnir bo dolg in zahteven, kajti udeležujejo se ga tudi ekipe višjih kategorij. Mostvo bo tako lahko preskusilo razne sisteme igre pred zahtevnim prvenstvom. Turnir je torej kot nalašč za štandreško moštvo.

Cilj: uspešno prvenstvo

Brajnik nam je navdušeno govoril še o tem in onem igralcu. O možnostih, ki jih vidi, za boljše udejstvovanje, itd.

«Kakšen je vaš cilj v tem prvenstvu?»

«Zadovoljiv nastop v prvenstvu. Zavedamo se težav, ki nas čakajo. Prepričani pa smo, da bomo lahko z resnim in požrtvovalnim delom uspeli, kajti tako velika vas, kot je naša, res zasluži, da ima dobro ekipo, ki nastopa v visoki kategoriji.»

«Kaj pa mladi?»

«Tudi letos bomo gojili mladinski nogomet. Mi želimo polagati na mladinski nogomet mnogo pozornosti, kajti le delo z naraščajem lahko prepreči iskanje igralcev v drugih društvih.»

Reprezentant Nardin

b. l.

Juventina bo letos nastopila v 2. amaterski ligi

zased še vsi spali in počivali. Karlu pa je gostilničarjeva pijača in jedača godla po trebuhu. Počasi se je napotil skozi rosni gozd, streljaj stran od taborišča. Ko je počepnil in so mu hlače zdrsnile čez kolena, je med rjavimi debli zagledal dva človeka. Brž je potegnil hlače nazaj in se potajil za bližnji grm. Prvi je bil kmet s sekiro v roki, drugi pa je bil v tirolski obleki, z lovskim klobukom, gamsovim čopom in pištolo v rokah. Oba sta dvignila roke kvišku, ko je Karel pomolil izza grma brzostrelko.

Blisk si je zaspano mel oči, ko ga je Karel brcnil v podplat in podražil:

«Spiš! Jaz pa ti lovim špijone.»

Blisk je mislil, da se šali, toda zagledal je zvezanega Nemca in kmeta. Takoj ju je zaslišal. Kmet je povedal, da ga je Nemec zjutraj navsezgodaj vrgel iz postelje in ga s puško prisilil, da je šel z njim na oglede za bataljonom. Nemca so z vrvmi privezali k smreki, kmeta pa izpustili. Poklicali so osumljenega študenta, da je tolmačil. Šele ob dnevni luči si je Blisk dobro ogledal tega fanta. Slok dečko prijaznih oči, udrtih lic, nekoliko upognjen in na videz nenevaren. Prevajal je pazljivo, vesel, da mu zaupajo.

Nemec pa je bil hrust. Nič ni tajil, kaj je iskal v hosti. Zvedeli so, da je krajevni vodja nacionalsocialistične stranke, nemški priseljenec in gestapovski izvidnik. Na zadnje vprašanje, zakaj jih je zasledoval, je odgovoril:

«Če bi bil Slovenec, bi bil z vami, ker pa sem Nemec, mi dolžnost veleva, da sem s svojimi.»

«Potem je pa kar v redu,» je dejal Marko. «Dobil bo, kar je iskal; če ste za to, mu bom privezal na trebuh mino.»

Odvezali so Nemca in mu dali kramp. Pod stražo si je v kotanji med štirimi smrekami začel kopati grob. To mesto si je sam izbral. Medtem sta prišla v taborišče dva vosovca in Nemca zahtevala zase. Povedala sta, da ga lovijo že leto dni, pa se jim je vedno izmuznil. Karel in Blisk sta se zakrohotala, rekoč:

«Kar pride nam v roke, gre samo v zemljo. Če ga damo vam, ne vemo, kaj bo z njim. Tako pa smo prepričani, da nam ne bo več škodil.»

Vosovca sta jezno odšla. Tudi z Bliskom se nista marala pogovarjati; zagrozila pa sta, da bosta poročala višjim.

Tirolec je že skopal jamo. Student pa je dobil priložnost, da se izkaže zanesljivega in zvestega gibanju. Dali so mu italijanko. Malo se je obotavljal, potem pa je le počil gestapovca, ki se je po prvem strelu zvalil v jamo.

Puška mu je ostala in sklenili so, da mu bodo odslej zaupali.

Popoldne jih je obiskala sekretarka rajonskega komiteja, ki se je hotela pogovarjati samo s poveljnikom. Bila je simpatična, odločna ženska srednjih let, opravljena po vojaško, s parabelo za pasom. Karel je zahteval živež in vodnike za mobilizacijo po vaseh. Obljubila je vse. Potem ga je povabila, da si ogleda «glavni stan» komiteja.

Ko je ženska izginila med drevjem, je Marko zmajeval z glavo in rekel Blisku:

«Tudi jaz bi šel sam z njo. To je kar simpatična oblast, če pa je res ljudska, bomo šele videli.»

Karel se je vrnil pod noč. Pravil jim je, da ga je sekretarka vodila po gozdu nekaj kilometrov daleč. Potem sta se spustila v globel in šla po potočku do gosto poraščenega pobočja. Ondi je ženska dvignila smrečico in z njo vred odstranila pokrov. Pred njima je zazijal vhod v zemljanko. Po lestvi sta se spustila noter. V bunkerju, obloženem s hlodi, je zagledal dva pograda za šest ljudi, mizo, klopi, na policah pa vse polno literature Osvobodilne fronte in radioaparat.

Sekretarka mu je obljubila hrano in vodnike, samo da takoj odidejo iz tega gozda. Bala se je, da bodo Nemci hajkali bataljon in odkrili komite. Povedala mu je, da belogardisti in nemški ogledniki stikajo po gozdovih dan na dan in da so jim uničili nekaj postojank z ljudmi vred. Od prejšnjih članov komiteja sta živa samo še dva.

Ko ji je očital, zakaj se gredo voluharje, se je zastrmela vanj in žalostno rekla: «Takoj bi šla z vami v brigado. Sita sem skrivanja in bežanja pred vsako močnejšo patruljo.»

Naposled so se sporazumeli. Sekretarka jim je z nočjo pripeljala vodnikov. Ti so odpeljali patrulje v bližnje vasi, kjer naj bi novačile in poiskale hrano.

Blisk je med zbranimi aktivisti previdno poizvedoval o Doris. V glavnem je dobil dobra poročila o njej. Pozornost mu je zbudil visok bledičnik, predsednik gospodarske komisije, ki mu je zaupljivo povedal, da ve za gestapovskega špijona, strojnika v bližnji hidrocentrali, pri kateri se pogosto ustavljajo Nemci. Sam ga je peljal do grape, kjer so se svetlikala okna delavnice. Predlagal je, naj ga ustrele kar skozi okno, ker je oborožen.

Blisk je z desetimi borci obkolil delavnico. Komisar je potrkal na vrata, Blisk pa je ostal zunaj in opazoval moža skozi okno. Mož je nekaj pilil. Ko je zaslišal trkanje, je brž odprl skrivni predal in nekaj vtaknil vanj.

Potem je vstopil tudi Blisk. Mož ni bil presenečen nad obiskom. Vprašal jih je, če so od brigade, ki je prišla čez reko. Sumljivo jim je bilo, da je tako dobro obveščen. Šele ko so ga aretirali in zvezali, se je možu zarisala na obraz tesnoba. Razočaran jih je vprašal, če morda niso partizani. Takoj je odprl predal. V njem so odkrili zapirače od mitraljezov. Povedal je, da pripadajo Kokrškemu odredu, ki mu popravlja vse orožje.

Vzeli so ga s seboj in ga v taborišču zaslišali. Tovariši iz odreda so povedali, da je mož nepogrešljiv orožar in najboljši obveščevalec na tem območju. Edini njegov greh je bil, da je hodil z dekletom, ki jo je včasih obletaval predsednik gospodarske komisije, potem pa jo je pustil. Ko se je dekle zbližala s strojnikom, se je predsednik premislil in bi jo bil rad spet pridobil zase... Po vsem tem so orožarja spustili in aretirali terenca.

V zgodnjem jutru so se na željo sekretarke umaknili iz gozda in odšli naprej, proti gorovju. S seboj so peljali za trotjino bataljona neoboroženih novakov, ki so jih nabrali po bližnjih vaseh. Ustavili so se v samotnem zaselku, kjer so prav tako mobilizirali vse mlade fante in može.

Blisk in Karel, ki ju je nočni marš precej zdelal, sta legla, bataljonski komandant Janez in Marjanca sta šla s skupino mitraljezcev v zasedo na cesto, Marku pa je naročil Karel, naj ga nadomešča.

Marko je malomarno prikimal, razgrnil po mizi zemljevide in dejal dežurnemu, da zastopa komandanta. Komaj je Karel zatisnil oči, so se že začele vrstiti matere in žene mobiliziranih s prošnjami, da bi jih pustili domov. Marko se je čohal po kocinasti bradi in se delal važnega. V rokah je vrtel svinčnik, nekaj skrivnostno čečkal in od sile potrpežljivo poslušal prošnje, kimal, ugovarjal in obljubljal. Izgovarjal se je pri vseh enako, da razume, toda kaj more, ko so napravili seznam terenci. Sicer pa — je dejal — če ne bi šli fantje s partizani, bi jih mobilizirali Nemci ali beli.

Ženske so jokale in kmalu omehčale Markovo srce, da je začel obljubljati. Prinašale so mu steklenice žganja — zdravila proti prehladu — pa tudi kruha, mesa in klobas. Vsaki je dejal:

«No dobro. Obljubim vam, če boste tiho. Samo vašega bom spustil, toda šele ponoči, da ne bodo videli drugi, ko bomo odšli naprej.» Govoril je tiho in zaupljivo polagal prst na usta. Po vasi se je naglo razširil glas o dobrosrčnem poveljniku. Dežurni je imel ves dopoldan opraviti z ženskami, ki so obiskovale komandanta z darovi v cekarjih. Gora klobas, šunk in kruha je rasla. Steklenice pa so izginjale kar pod klop.

«Biti poveljnik ni samo častna zadeva, temveč tudi zelo donosna!» je premišljal Marko in si z robcem brisal naočnike, ki jih je uporabljal samo za posebne priložnosti. Ker so naočnike nosili večidel izobraženci, je mislil, da napravijo človeka mnogo bolj pametnega, vsaj na videz.

Ko se je Karel naspal in se vrnil v hišo, je Marko odpravil zadnje stranke. Oči so mu motno sijale. Skušal se je zravnati, da bi poročal, pa so mu kolena klecnila in koščeno zadnjico mu je zaneslo na klop. Blisk in Karel sta debelo gledala. Naposled sta le doumela, od kod vabljivi in vznemirljivi duh po suhem mesu, ki ju je spominjal na veliko noč v kmečkih hišah.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul Montecchi 6/II Telefon 95 823

Naročnina
Mesečno 1 100 lir — vnaprej, polletna 6.100 lir celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15 500 lir. ✓ SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 10. septembra 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana Gradišče 10/II nad telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca trgovski 200, finančno upravni 300 legalni 400 osmrtnice in sožalja 200 lir «Mali oglasi» 50 lir beseda Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO ARETACIJI 85 DOMNEVNIH MAFIJCEV

V kratkem policijsko poročilo o dejavnosti «nove mafije»

Genovska sodnika v Palermu

PALERMO, 9. — Preiskovalni organi javne varnosti in karabinjerjev bodo izročili poročilo o dejavnosti 85 ljudi, ki so jih prijavili v letošnjem juliju sodnijskim organom zaradi sodelovanja pri kriminalnih organizacijah in za katere smatrajo, da so člani «nove mafije», palermskim sodnijskim preiskovalnim oblastem sredi tega meseca.

Poročajo še, da bo do konca tega meseca prišel v Palermo genovski državni pravdnik dr. Francesco Coco. Skupaj z njim bo prišel tudi sodnijski preiskovalni svetnik dr. Lucio Grisolia, kateremu je kasacijsko sodišče poverilo nalogo, da preiskuje primer umora državnega pravdnika v Palermu dr. Pietra Scaglioneja ter policijskega agenta Antonina Lo Russa. Kot je znano, sta bila dr. Scaglione in njegov šofer ubita 5. maja letos v Ul. Cipressi v Palermu. Neznanci so ubili visokega predstavnika javnega tožilstva in njegovega šoferja z revolverskimi streli.

Končno se je zvedelo, da je prišel v Palermo neki podčastnik javne varnosti, ki pripada uradu sodnijskega preiskovalnega svetnika Grisolie. Ne izključujejo možnosti, da je podčastnik prišel v Palermo, da bi odnesel iz tamkajšnjih sodnijskih uradov nekatere važne dokumente, ki so sedaj potrebni genovskim sodnikom.

Iz Rima sporočajo, da so v krogih generalnega ravnateljstva javne varnosti odločno zanikali, da bi poveljnik italijanske policije prefekt Vicari podal neko izjavo, ki jo je v tedniku «L'Espresso» priobčil časnikar Felice Chilanti. Gre za izjavo, ki naj bi jo prefekt Vicari podal že pred nekaj meseci v zvezi z mafijsko afero.

Ustanovitev pakistanske osvobodilne fronte

KALKUTA, 9. — Bangladeška vlada je sporočila, da je bila pravkar ustanovljena nova «osvobodilna fronta», ki naj bi razširila in ojačila osvobodilni boj v deželi. V fronti sodelujejo predstavniki raznih političnih tokov. Osnovni organ je predsedniški odbor, ki ga sestavlja devet oseb, od katerih pripada pet oseb gibanju Awami (glavna vzhodnopakistanska stranka), ostale štiri pa manjšim političnim skupinam. Med temi je tudi predstavnik pakistanske filosovjetske KP, ni pa predstavnika filokitajske KP. Predsednik fronte je ministrski predsednik Bangla deša Tajudin Ahmed.

BLACKPOOL, 9. — Predstavniki angleških delavcev, ki so se udeležili letnega kongresa tradeuniona, so danes soglasno odobrili sklep, v katerem zahtevajo od britanske vlade, da podržavi vse ladjedelnice. Poleg tega so izrazili svojo solidarnost delavcem škotske ladjedelnice Clyde, ki se že ves mesec borijo za obrambo svojega delovnega mesta.

OD VČERAJ V STRESI

Seminar o trgovinskih izmenjavah in mednarodni denarni politiki

Navzoči so gospodarstveniki, izvedenci in univerzitetni profesorji enajstih držav

STRESA (Novara), 9. — V Stresi se je danes začel sedmi mednarodni seminar študijskega in raziskovalnega središča za socialna in gospodarska vprašanja (CESES), katerega glavna tema sta trgovina med vzhodnimi in zahodnimi evropskimi državami ter denarna politika. Na seminarju sodelujejo gospodarstveniki, izvedenci in univerzitetni profesorji enajstih držav: Jugoslavije, Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaške, Francije, ZR Nemčije, Anglije, Madžarske, Poljske, Romunije in ZDA.

Po uvodnem govoru predsednika Mieleja, ki je poudaril, kako naj bi bila osrednja poanta seminarja vloga človeka in države v moderni družbi, je prvi spregovoril prof. Kaser iz Oxforda, ki se je najprej ustavil ob problemih trgovinskih izmenjav med vzhodom in zahodom. Podal je najprej analizo najvažnejših gospodarskih zvez med vzhodnimi in zahodnimi državami, nato pa ugotavlja, kako naj bi države ki so vključene v organizacijo Comecon, iskale novih možnosti in poti za izvoz v vzhodne države, da bi končno lahko uravnovesile uvoz visoko tehnoloških izdelkov iz vzhodnih držav. Ravnovesje je mogoče, ker je veliko še neizrabljenih možnosti v mednarodnih plačilnih kombinacijah, poleg tega da vzhodne države razpologajo s konvertibilno valuto.

Po Kaserju je spregovoril profesor beograjske univerze Ljubiša Adamović, ki je ostro odklonil vse kritike na račun vzhodnih držav, ki naj bi ne iskale stikov z zahodom. Pri tem se je ustavil ob Jugoslaviji, ki je morala premostiti vrsto težav in še ni dosegla pravega uspeha pri sklepanju gospodarskih pogodb z zahodnim kapitalom. Zelo zanimiva je bila tudi analiza romunskega ministra za zunanjo trgovino Kostina Murgesca, ki je skušal ugotoviti kakšna jamstva so potrebna za sklepanje trajnih in obojestransko koristnih trgovinskih pogodb med vzhodnimi in zahodnimi državami: vojaško zavezništvo, geografska zemljepisna lega, podobnost v socialnem ustroju. Prof. Gottfried Haberler Harvard University iz Cambridgea je delno odgovoril na vprašanja z ugotovitvijo, da ustavne spremembe ne zadostujejo za razvoj dobrih trgovinskih izmenjav, ker je vsaka gospodarska politika nacionalistična.

O denarni politiki je govoril profesor milanske univerze Bocconi, ki se je dolgo ustavil ob Noxonovem ukrepu in posledicah tega na svetovno gospodarstvo. Zelo izčrpno študijo je podal tudi ravnatelj poljskega inštituta za zunanjo trgovino Jozef Soldzuck, ki je govoril o dinamiki struktur vzhodnih in zahodnih tržišč, o trgovinskem pristopu do vzhodnih tržišč in s tem povezanim gospodarskim razvijanjem, o perspektivah trgovinskih izmenjav med vzhodnim in zahodnim blokom ter o raznih možnostih razvoja svetovnega gospodarstva. Govornik je najprej ugotovil, da se bo svetovno gospodarstvo v bodočem desetletju odločno izboljšalo, za kar pa je absolutno potrebno, da države priznajo različno socialno strukturo in politično usmeritev držav — partneric in odpravijo vsako diskriminacijsko težnjo. Nanizal je tudi nekaj podatkov: izvoz industrializiranih držav se je od leta 1955 (za 1130 milijonov dolarjev) do leta 1963 (5.236 milijonov dolarjev) izboljšal kar za 4,7—krat.

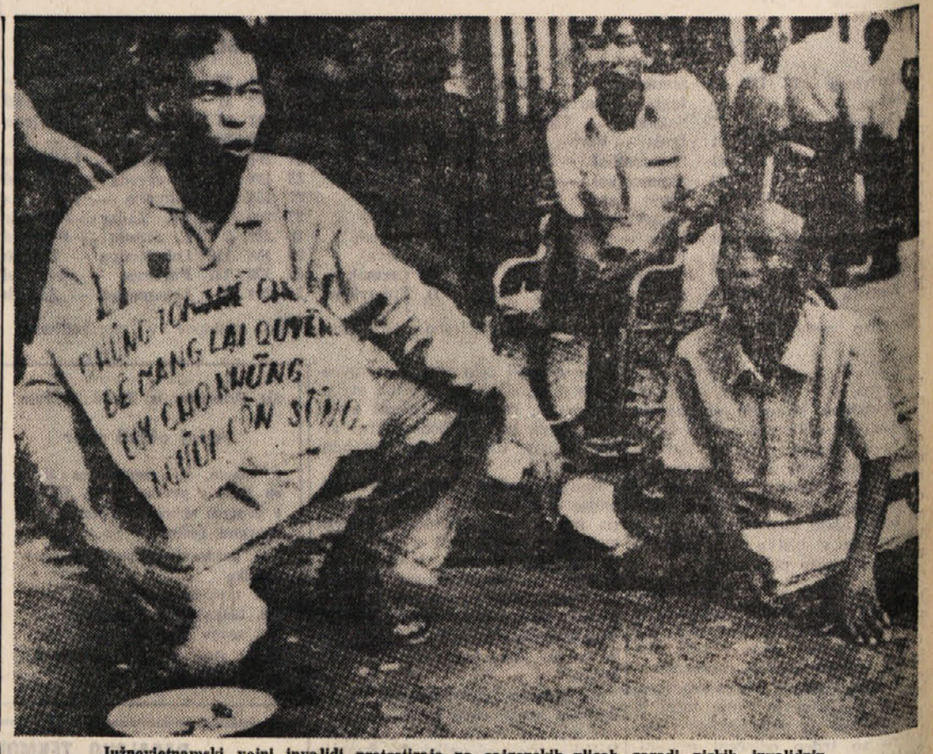

Južnovietnamski vojni invalidi protestirajo na sajgonskih ulicah zaradi nizkih invalidnin

PO MONSUNSKEM DEŽEVJU V INDIJI

Poplava v Utar Pradešu terjala nad 300 žrtev

Voda ni prizanesla niti Vzh. Bengaliji, Biharju in področju ob Delhiju

NEW DELHI, 9. — Po monsunskem deževju, ki je povzročilo v pokrajini ob mestu Lucknov (prestolnica indijske države Utar Pradeš) obširne poplave, je položaj na prizadetem področju še vedno zelo kritičen. Reševalne in delavske skupine skušajo na vse načine omejiti škodo in rešiti čim več prebivalcev mogoče, kljub temu pa pričajo uradni podatki o 300 žrtvah. Večje skupine delavcev skušajo tudi popraviti odprtino, ki je nenadoma nastala v jezu ob reki Gomati, ki je pritok Gangesa. Voda, ki uhaja skozi odprtino, grozi najbolj obljudenim mestnim četrtim, iz katerih je že bežalo precej prebivalcev, reševalne skupine pa le niso mogle do sedaj odpeljati vseh. Prizadete četrti je že zapustilo 35.000 oseb, ki so jih naselili v zasilnih taboriščih v predmestju.

Poplava, ki je pred nekaj dnevi prizadela Utar Pradeš, je najhujša v zadnjih desetih letih. Zdi se pa, da je neurje prizadelo tudi vrsto drugih indijskih vzhodnih in južnih držav, kot sta zahodna Bengalija in Bihar, kjer se govori o stotinah mrtvih. Voda ni prizanesla niti Delhiju, kjer je reka Jamuma nevarno narastla, da so se prebivalci nekaterih vasi že zatekli na bližnje griče in planote. Voda je do sedaj zalila nekaj odsekov ceste med Bombayem in Agro in pokrila na stotine vozil.

Na procesu v Stockholmu prebrali izjave prič

(Od našega dopisnika)

STOCKHOLM, 10. — V nadaljevanju procesa proti morilcem jugoslovanskega poslanika Rolovića so danes na apelacijskem sodišču prebrali izjave prič in policijskih organov, ki so prvi prišli v veleposlaništvo po zločinu ter aretirali zločinca. Policijski komisar Thurander poudarja v svoji izjavi, da v svoji dolgi karieri ni videl bolj gnusnega zločina. Zelo obremenilno pričevanje je dala tudi žena obtoženca Marinka Lema, ki je potrdila, da so se zločinci sestajali in dogovarjali za napad na konzulat v Goeteborgu in na veleposlanika Rolovića v njenem stanovanju. Prebrane so bile tudi izjave zdravnikov, ki so pregledali morilca Barešića in Brajkovića in so ugotovili, da sta se pri izvršitvi zločina popolnoma zavedala svoje odgovornosti.

B. B.

DAKA, 9. — Vrtinec v reki Padma (v osrednjem Pakistanu), ki je pravkar narastla, je pred dvema dnevoma zajel ladjo s približno 200 potniki. Tiskovna agencija iz Dake je sporočila, da se ni noben potnik, ne član osebja rešil.

NAPETO POLITIČNO OZRAČJE V LATINSKI AMERIKI

Argentinska sindikalna zveza je napovedala splošno stavko

Lanussejeva vlada prepovedala pobudo zaradi politične špekulacije Peronovih pristašev - Po osvoboditvi tupamarov

BUENOS AIRES, 9. — Argentinski notranji minister Arturo Mor Roig je izjavil, da bo vlada prepovedala splošno šesturno stavko, ki jo je napovedala «Confederacion general de trabajo», velika sindikalna zveza, ki je še vedno pod vplivom Peronovih pristašev.

Pravijo, da je sindikalna zveza napovedala stavko, da bi se tako oddolžila spominu Eve Peron, katere posmrtne ostanke je sedaj argentinska vlada vrnila njenemu možu Juanu Peronu, ki živi v izgnanstvu že več kot 15 let.

Argentinski zunanji minister je izjavil, da so bili posmrtni ostanki «Evite» vrnjeni njenemu možu iz «krščanskih nagibov» in da ne bodo dopustili nobene politične špekulacije.

Kot je znano, se Peron lahko vrne v Argentino, ker je že zapadel sodnijski rok za preganjanje nekega prekrška za katerega je bil obdolžen.

Kljub vladnim grožnjam, je tajništvo sindikalne zveze potrdilo, da bo jutri napovedana stavka.

Politični položaj v Argentini je zelo zapleten. V deželi so v teku močni družbeni in socialni premiki, ki ogrožajo položaj sedanjega predsednika države gen. Lanussija. V državi delujejo tudi številne odporniške organizacije, ki občasno organizirajo oborožene spopade s policijskimi silami. Pred nekaj dnevi so na primer gverilci osvobodili iz zapora v Tucumanu več političnih zapornikov. Bilanca gverilske akcije je bila zelo krvava. saj je bilo ubitih 5 zaporniških čuvajev.

Kaj se bo jutri zgodilo v Buenos Airesu in v drugih velikih argentinskih mestih, ne moremo napovedati. Gotovo je le, da se bodo politične razmere v tej deželi še bolj zaostrile.

Iz Montevideja pa se je izvedelo, da so baje gverilci «tupamaros» že obvestili oblasti, da bodo v kratkem osvobodili angleškega diplomata Jacksona, ki je priprt v «ljudskem zaporu» od januarja letos. Sporočilo o Jacksonovi domnevni osvoboditvi je prejel neki list, toda policijske oblasti menijo, da sporočilo ne prihaja iz krogov tupamarov. To domnevo naj bi potrjevalo dejstvo, da so v besedilu sporočila razne napake, ki jih v prejšnjih 25 sporočilih ni bilo opaziti in prav tako manjka neki znak, ki je bil vedno natisnjen na prejšnjih dokumentih. Gre za peterokrato zvezdo, ki ima v svojem središču črko T. Zato policijski organi ne izključujejo, da ne bi šlo morda za neokusno šalo.

Politično ozračje v Montevideu je seveda zelo napeto. Če se na eni strani postavlja še vedno vprašanje osvoboditve angleškega diplomata, pa na drugi strani vzbuja ogromno pozornost dejavnost tupamarov, ki so pred dnevi, kot je znano, osvobodili 106 svojih somišljenikov iz montevidejskega zapora. V tem trenutku ni več v uruguvajskih zaporih nobenega tupamara. Zaradi množičnega pobega je nastala v vladi pravcata kriza, ki se bo prej ali slej odrazila v večjih političnih spremembah v sestavi vlade same.

Beg tupamarov iz montevidejskega zapora je bil skrbno pripravljen. Ne ve se še, kako so pripravili tupamari izkopali dolgi rov, ki gre od zapora čez bližnjo ulico do neke hiše, ki je prav nasproti zapora. Prav tako se ne ve, kam so odlagali izkopano zemljo. Ve pa se, da sta celotno akcijo organizirala Juan Almiratti in Raul Bidegain, ki sta zbežala iz urugvajskih zaporov v maju in v juniju letos. V nedeljo zvečer je na drugem koncu prestolnice začelo goreti 5 avtobusov. Policijske oblasti so poslale na tisto področje vse razpoložljive sile. Prav v tistem trenutku se je pred zaporom pričela akcija za osvoboditev pripornikov. Močna skupina gverilcev je vdrla v stanovanje nekega desničarskega časnikarja (nobenemu od družine niso storili nič žalega). Tupamari so imeli s seboj elektronske prisluškovalne aparate ter so s temi ugotovili, kje so njihovi tovariši, ki so kopali rov v bližini hiše. Ko so ugotovili, kje so, so jim pomagali na dan. Zaporniki so se takoj preoblekli, se oborožili in potem odpeljali z dvema avtobusoma v neznano smer.

V Buenos Airesu so danes neznanci položili peklenski stroj na sedež katoliškega vseučilišča. Eksplozija je povzročila hudo gmotno škodo, na srečo pa ni bilo človeških žrtev.

Skoraj vsi so že pozabili na aprilsko bruhanje Etne, ki je ogrožala prebivalce vseh bližnjih vasi. In vendar bo lava, ki jo je vulkan izbruhal, topla še najmanj šest let. Slika prikazuje dramatičen aprilski trenutek: ženska dviga sveto podobo, kot da bi skušala s to zaustaviti gorečo reko

Palestinski gverilec preusmeril jordansko letalo «caravelle»

BEJRUT, 9. — Palestinska gverilska organizacija «Al Fatah» je potrdila, da je izvedel včerajšnjo preusmeritev jordanskega letala «caravelle» družbe ALIA, ki je letelo na progi Bejrut-Aman in ki je pristalo v Bengaziju, njen poročnik 29-letni Mohamed Jaber. Mladeniča so lani obsodili na smrt, ker je sodeloval pri gverilskih akcijah v zahodni Jordaniji. Glasnik organizacije «Al Fatah» je tudi povedal, da Mohamed Jaber razpolaga z jordanskim potnim listom in da se je zatekel v Bengazi, da bi se umaknil krvavim dogodkom in zatiranju, katerega žrtve so palestinski gverilci v jordanskih ječah in begunskih taboriščih. Dalje je glasnik še poudaril, da načrti «Al Fatah» ne predvidevajo preusmeritev letal, da pa je bila organizacija obveščena o Jaberjevih namerah, ki jih je treba pripisati «izjemnemu položaju».

Za sedaj ni znano, da bi libijske oblasti aretirale gverilca, pač pa je jordanski ministrski predsednik Vasfi Tel izjavil, da bo Jordanija zelo ostro postopala proti gverilskim organizacijam, ki bodo zakrivile preusmeritve letal. «Dobro bomo poplačali z dobrim in slabo s slabim...» je baje izjavil minister.

Ameriški diplomat obtožen umora

WASHINGTON, 9. — Sodnijske oblasti so obtožile ameriškega diplomata Alfreda Erdosa, da je ubil svojega kolega Donalda Leahyja.

Kot je znano, je prišlo do krvavega obračunavanja med ameriškima diplomatoma v mestu Santa Isabel v Gvineji. Proces proti Erdosu se bo začel 4. novembra na sodišču v Alexandrii pri Washingtonu. Obtoženec je sedaj v neki bolnišnici, kjer ga zdravijo zaradi posledic hudega živčnega šoka, ki ga je dobil, ko je na ameriškem veleposlaništvu ubil svojega kolega.

Trčenje dveh avtobusov: 9 mrtvih in 40 ranjenih

TEL AVIV, 9. — Devet ljudi je izgubilo življenje pri trčenju dveh avtobusov včeraj zvečer pri mestu Mefalsim v Negevu. Med smrtnimi žrtvami sta dva otroka, 40 ljudi pa je bilo ranjenih. Na enem od avtobusov je potovalo 40 študentov iz Gaze.

Sodišče v Moskvi potrdilo obsodbo na tri leta zapora

MOSKVA, 9. — Po sodnijski obravnavi, ki je trajala komaj eno uro, je vrhovno sodišče Ruske sovjetske socialistične federativne republike potrdilo obsodbo prvostopnega sodišča, ki je konec julija letos obsodilo sovjetskega državljana židovskega porekla Valerija Kukuja na tri leta zapora. Prvostopno sodišče je zasedalo v Sverdlovsku (nekdanji Jekaterinburg) na uralskem področju.

Valerija Kukuja so obsodili na omenjeno zaporno kazen, ker je prekršil čl. 70 kazenskega zakona ruske republike, ki predvideva stroge kazni za zločin «širjenja lažnih protisovjetskih vesti».

Proces proti Kukuju je zbudil v nekaterih moskovskih krogih precejšnje zanimanje. Pozornost se je še stopnjevala, ker je javni tožilec uporabil pri dokazovanju obtoženčeve krivde pričevane njegovega brata. Javni tožilec je baje dejal, da je to pričevanje zadostno, ker je pričla član komunistične stranke. Sodišče je menda sprejelo to tezo.

V nekaterih krogih sovjetskega oporečništva se spodbija zakonitost tega postopka ter se ugovarja, da se na tak način sovjetski državljani delijo v dve veliki skupini: člani stranke in nečlani. Pričevanje prvih, v konkretnem primeru, zaleže, medtem ko izjave drugih nimajo tako odločilnega pomena.

V zadevo se je vmešal tudi sovjetski znanstvenik Saharov, ki je menda oporekal tezo, da bi Kukujeva trdneva da se izseli v Izrael utegnila predstavljati obtežilno okoliščino. Saharov spada v krog oporečnikov ter je navadno vedno navzoč na procesih proti oporečnikom, tudi v primerih, ko so ti za zaprtimi vrati.

TRŽAŠKI DNEVNIK

IZJAVA SKUPINE KPI V DEŽELNEM SVETU

Komunisti zahtevajo izredno sklicanje deželnega sveta

Izražena solidarnost s tržaškimi komunisti spričo nedavnih fašističnih provokacij

Komunistična skupina v deželnem svetu je izdala tiskovno poročilo, v katerem spet poudarja zahteve, ki jih je že izrekla predsedniku prof. Ribezziju, naj nujno skliče izredno sejo deželnega sveta, na kateri bi razpravljali o položaju, ki je nastal v deželi Furlanija - Julijska krajina, zaradi mednarodne denarne krize in hudih vremenskih nezgod. Po mnenju komunistov, deželni svet ne more ostati neprizadet spričo teh dogodkov, ki težko pogojujejo, že itak resen gospodarski položaj in terjajo od dežele takojšnje in učinkovite posege, ki pa morajo temeljiti na novi politiki volji.

Po mnenju deželnih svetovalcev KPI je treba obsoditi dosedanji molk in brezbrižnost deželnega odbora. Zato je treba z ene strani poučiti javnost, o sedanjih in bodočih posledicah ukrepov ZDA za deželno gospodarstvo, z druge pa sprožiti korake skupno z drugimi italijanskimi deželami, da bi prisilili vlado, da zaščiti državne interese. Obenem je treba uresničiti mere, ki bi zadostile takojšnjim potrebam prebivalstva Furlanije - Julijske krajine. Uresničiti je treba realno politiko reform, preprečiti naraščanje cen s podporo združenega sistema, z zagotovitvijo zaposlitve ter z uporabo ležečih deželnih skladov (170 milijard). Deželna skupina KPI sodi, da je treba zadostiti takojšnjim potrebam gradbeništva ter določiti s točnimi kriteriji politiko pomoči obrtnikom, mali in srednji industriji, se pravi tistim sektorjem, ki jih je denarna kriza najbolj prizadela.

Kar zadeva škodo, ki so jo prizadejale vremenske neprilike, najprej huda suša, nato pa toča in neurje, ugotavljajo komunistični svetovalci, da deželni odbor nadaljuje s kmetijsko politiko, ki je že doživela polom, ki ga danes plačuje prebivalstvo dežele in ki jo obsoja že dober del večine v levem centru ter v sami Krščanski demokraciji. Odgovornosti KD in drugih strank levega centra so zelo hude. S tem, da so julija odbile komunistični predlog, so si Krščanska demokracija in druge stranke levega centra — pravijo komunisti — nakopale veliko odgovornost. Odbile so namreč predlog o podpori kmetijam, ki gojijo nežlahtne kulture in ki niso dobile državne podpore. Komunistična skupina meni, da mora deželni odbor zahtevati od vlade, naj prizna izrednost vremenskih neprilik, da bi omogočila pomoč iz državnega sklada ter naj določi dodatne zakonske posege za popolno odplačilo za škodo, ki so jo kmetje utrpeli ter naj končno že začne z namakalnimi deli.

Skupina KPI v deželnem svetu je ob koncu svoje izjave izrazila svojo solidarnost s tržaškimi komunisti, proti katerim so bile v preteklih dneh naperjene fašistične provokacije, ki so dosegle svoj višek z dvema bombama, ki so jih vrgli proti sedežem partije. Deželni svetovalci KPI so se obvezali, da bodo sprožili vse pobude, ki so v njihovi pristojnosti, da bi prisilile oblasti, da kaznujejo krivce in da preprečijo desnici, da bi motile potek prihodnje volilne kampanje.

Miljska občina obsoja atentate na sedeže KPI

Miljski občinski odbor je včeraj izdal sporočilo, v katerem ostro obsoja fašistični bombni napad na sedež KPI v Ulici Capitolina in na sedež sekcije pri Sv. Ani na Stari istrski cesti. V sporočilu je rečeno, da je treba te dogodke vključiti v širši okvir vsedržavnega prevratniškega načrta s katerim poskušajo dobro znane sile obnoviti avtoritarni režim v Italiji.

Dejstvo, da so fašistični pobalini izvedli atentata ravno pred pricetkom volilne kampanje, dokazuje, da si hoče krajevno vodstvo MSI na tak način pridobiti volivce.

Odbor miljske občine, ki se je vedno boril proti fašističnim izgredom, zahteva od policijskih sil in sodnih oblasti, da storijo svojo dolžnost in atentatorje aretirajo.

Odbor izraža svojo solidarnost tržaški KPI in potrjuje voljo vseh miljskih demokratičnih sil, da že ob samem nastanku zatrejo vsak poskus povratka k fašizmu.

Radio Televizija

PETEK, 10. SEPTEMBRA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Siov. pesmi; 11.50 Kitarist D'Amario; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester Casamassima; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sodobni ital. skladatelji; 18.50 Gershwinovi motivi; 19.10 «Ceste danes»; 19.20 Novosti v diskoteki; 19.45 Moški vok. kvintet; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Operna glasba; 21.50 Folklorni plesi; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.30 Tretja stran; 15.10 Oddaja za mladino; 15.30 Jazz; 15.45 Radijska igra; 16.20 Bizet: «Carmen».

KOPER

8.00, 12.30, 14.00, 15.30, 18.00, 20.15, 23.30 Poročila; 8.10 Jutranja glasba; 9.30 Glasbena matineja; 12.00 Glasba po željah; 14.05 Tretja stran; 14.15 Orkester RTV Ljubljana; 15.40 Zabavna glasba; 16.00 Prenos RL; 16.30 Tops-pops; 17.15 Nastop gojencev glasbene šole v Idriji; 17.45 Kulturna panorama; 19.00 Simf. koncert; 20.30 Prenos RL; 23.20 Zabavna glasba; 23.35 Pianistka Ivanka Lipoglavšek; 24.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Glasbena matineja; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Sopranistka Toti dal Monte; 12.10 Spored z E. Simonettijem; 13.15 Poje Areta Franklin; 13.27 A. Čehov: «Ivanov»; 14.09 Italzibaldone; 15.10 Rad. igra: «Calamity Jane»; 16.20 Klasična glasba za mladino; 19.00 O violinistu Brunu Giuranni; 19.30 Ameriška folk. glasba; 20.50 Simf. koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska igra; 10.05 Pesmi; 13.00 «Hit Parade»; 14.00 in 18.05 Kako in zakaj; 14.05 Lahka glasba; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 16.05 Lahka glasba; 19.02 Ital. folk. glasba; 20.10 «Supersonic»; 22.40 Rad. igra: «Življenje George Sand»; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Glasba in pesmi; 11.45 Ital. sodobna glasba; 12.20 Operna glasba; 13.00 Medigra; 14.30 Haendlove sonate; 14.45 De Fallove skladbe; 17.40 Jazz danes; 18.05 Lahka glasba; 19.15 Vsakovečerni koncert; 21.30 Radijska igra: «Artaud, homme — théâtre».

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 10.10 W. A. Mozart; 11.00 Medigra; 12.00 Doba klavirja; 12.40 Simf. koncert; 14.10 Ital. sodobna glasba; 15.30 Simf. glasba — stereo.

SLOVENIJA

9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 19.00, 23.00, 24.00, 01.00 Poročila; 9.10 Operna matineja (Bellini, Offenbach, Blodek, Bizet, D'Alberto, Boito); 10.05 Počitniško popotovanje; 10.20 Popevke s slov. festivalov; 10.45 Skladbe za mladino; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Virtuozne skladbe za violino; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Igrajo pihalne godbe; 14.15 Zabavna glasba; 15.10 Iz partitur skladatelja M. Vodopivca; 15.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.35 Glasbeni intermezzo; 16.40 Nekaj slovanskih plesov; 17.00 «Vrtiljak»; 17.40 Z orkestrom radia svobodni Berlin; 18.10 Operni koncert — Haendel, Gounod, Dvorak; 19.15 Glasbeni vsak dan; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Minute z ansamblom Pavla Kosca; 21.00 Koncert zbora «Moravskih učiteljev» iz Brna; 21.30 «Top-pops 13»; 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 23.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA

10.00 Kinematografski spored; 18.15 TV za otroke: «V mestu»; 18.45 «Robinzon Crosue»; 19.15 «Milo, pištola, kitara in druge zanimivosti»; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Skandinavska celina; 22.00 Glasbena oddaja za mladino: «Svoboda»; 23.00 Dnevnik; 23.30 Konjske dirke.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Opera po Goldonijevi tridejanki: «La Cecchina».

JUG. TELEVIZIJA

10.30 TV v šoli; 12.00 Angleščina; 15.40 TV v šoli; 17.10 Osnove splošne izobrazbe; 18.50 Potujmo v naš svet; 19.15 Obzornik; 19.30 Glasbena oddaja; 20.00 Mestece Peyton — serijski film; 21.00 TV dnevnik; 21.35 Dekleta — ameriški film; 23.15 Sami na svetu

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 TV film za mladino: «Do godivščine Huckleberyja Finna»; 20.30 Ameriški baleti; 21.10 TV film: «Dva sposobna sinova»; 22.00 Srečanje z angleškim pevcem Beryjem Noblom.